БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 105 (6034)
МАЙН 26
ПЯТНИЦА
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Спортивна хүдэлмэриин дэбжэлтын түлөө!

Манай орон дотор физическэ культура болбол ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгын нэгэн шухала зэбсэг мүн. Физическэ культура хадаа советскэ хүнүүдэй элүүрыень һайжаруулдаг, габьяата ажал хэжэ ба социалистическэ Эхэ ороноо хамгаалжа шадахаар тэдэнине бэлэдхэдэг гээшэ.

Эгээл тиимэһээ большевистскэ парти ба советскэ гүрэн физическэ культурые ба спортые хүгжөөлгэдэ тон ехэ анхаралаа табидаг. Энээнэй ашаар манай орон дотор олон мянган спортивна барилганууд —стадионууд, спортивна площадканууд, уһанай бассейнүүд ба бусад, мүн хэрэгтэй бүхы спортивна хэрэгсэлнүүд гүйсэд бии болгогдоо. Энээнэй ашаар олон миллион советскэ хүнүүд физкультурада ба спортдо хабаадажа, манай орон дотор физкультурна хүдэлөөн бодото ниитэ зоной хүдэлөөн болоо.

1948 оной һүүлээр ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй гаргаһан тогтоол физкультурна организацинуудай хүдэлмэриин гол зорилгонуудые тодорхойлһон байна. Эдэ организацинууд хадаа улам олон ажалшадые ба залуушуулые физкультурна хүдэлөөндэ хабаадуулха, физкультурнигуудай спортивна мэргэжэл бүри дээшэлүүлхэ уялгатай байна. Энэ тогтоолые дүүргэхэ талаар Бурят-Монголой физкультурна организацинууд партиина организацинуудай хүтэлбэреэр нилээд ехэ оролдолго гаргана. Энээнэй эсэстэ манай республикын физкультурнигууд зарим нэгэн амжалтануудые туйлаа. Физкультурнигуудай тоо республика дотор һүүлэй үедэ нилээд олошороо, спортивна мүрысөөнүүдтэ хэдэн олон командануудба физкультурнигууд хабаадана.

Зүгөөр физкультурна организацинуудай хүдэлмэридэ ехэнүүд дутагдалнууд бии байна.

Манай республика дотор физкультурада ба спортдо үргэн ниитэ зониие хабаадуулха зорилго үшөө хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэнэ. Илангаяа хүдөө нютагуудта физкультурнигуудай тоо ба мэргэжэл һулаар ургана. Аймагуудай физкультура ба спортын комитедүүд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Тэдэ республиканска комитет элээндэ туһаламжа багаар хүргэдэг байна.

Залуушуулые спортдо олоор хабаадуулдаггүй дээрэһээ нүгөө дутагдал гарана. Энэ юуб гэхэдэ, спортсменүүдэй мэргэжэл үшөө бага, бэрхэ һайн залуу физкультурнигууд үсөөн байна. Тиимэһээ республиканска рекорднууд үшөө хангалтагүйгөөр дээшэлүүлэгдэнэ.

Манай республикын физкультурна организацинуудай зорилго хадаа өөһэдынгөө дутагдалнуудые түргэнөөр усадхажа, үргэн олон залуушуулые физкультурада ба спортдо хабаадуулха, энээнэй үндэһэ һуури дээрэ спортивна туйлалтануудые дээшэлүүлхэ ба олошоруулха ябадал болоно.

Мүнөө зунай спортивна сезон эхилээд байна. Зунай сезон соо ехэ юумэ хэгдэхэ, хэдэн олон харюусалгата мүрысөөнүүд болохо юм. Национальна спортые хүгжөөлгэдэ ехэ анхарал хабаадуулагдаха ёһотой. Энэ зун бүхэ барилдаан хүдөө нютагуудаар үнгэргэгдэхэ, һур харбаан болохо байна. Волейболоор ба футболоор республикын хүдөөгэй командануудай мүрысөөн анха түрүүшынхеэ үнгэргэгдэхэнь. Манай республикын спортсменүүд футболоор, баскетболоор, мэргэн буудалгаар ондоо городуудай түлөөлэгшэдтэй уулзаха байна. Эдэ бүхы мүрысөөнүүдтэ һайнаар бэлдэжэ, тэдэниие амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэй.

XVI областной партиина конференци болбол спортивна барилгануудай үшөө хангалтагүйгөөр хэгдэжэ байһаниие тэмдэглээ һэн. Спортивна ба профсоюзна организацинууд энээнһээ тобшолол хэжэ, стадионууд ба площадкануудаа һайнаар заһабарилха, шэнэнүүдые бариха уялгатай. Һургуули бүхэндэ өөрын спортивна площадкануудые бии болгохо шухала.

Манай республика дотор туризмда ёһотой һайн анхарал табигдадаггүй байна. Харин тиихэдэ энэнэй удхашанар бүгэдэндэ мэдээтэй. Саашадаа туризмые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

XVI областной партиина конференци болбол физкультура ба спортые үргэнөөр хүгжөөхэ зорилго партиина организацинуудай урда табяа һэн. Энэ зорилгоёо бэелүүлэн, партиина организацинууд физкультурнигуудай дунда идейно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ, физическэ культурын асуудалнуудаар парти ба правительствын заабаринуудые бэелүүлхэдэнь физкультурна комитедүүдтэ туһалха ёһотой.

Нүхэд физкультурнигууд! Зунай сезон соо өөһэдынгөө зэргэнүүдые олошоруулан, ехэ ехэ амжалтануудые туйлахын тула тэмсэгты.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Мори үсхэбэрилгөөр түрүүлһэн аймагта барюулха БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгыя Улаан Туг бии болгохо тухай

1950 онһоо эхилжэ, адуу мори үсхэбэрилгөөр түрүү һуури эзэлһэн аймагта барюулагдаха БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан Туг бии болгохо гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тогтообо. Адуу мори үсхэбэрилгэ дээрэ ажаллаха зуураа, онсо шалгарһан колхознигуудые, мүн зооветхүдэлмэрилэгшэдые шагнахын зорилгоор, гурбэнэй хоёр шан: нэгэдэхи шан — 6 мянган түхэриг (дамжуулгын Улаан Туг барюулхатай хамта), хоёрдохи шан — 3 мянган түхэриг хэмжээтэйгээр тогтоогдоһон байна. Эдэ шангууд жэлдээ хоёр удаа: жэлэй түрүүшын хахадай хүдэлмэриин дүнгөөр, удаань бүхэли жэлэй хүдэлмэриин дүнгөөр, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын зууршалгаар олгогдохо юм.

Жэлэй түрүүшын хахадай хүдэлмэриин дүнгөөр доро дурсагдагша условинуудые дүүргэһэн аймагта дамжуулгын Улаан Туг ба шангууд барюулагдаха: адуу мори үсхэбэрилхэ гурэнэй түсэбые дүүргэһэнэй, моридоо бүрин бүтэнөөр харууһалһанай, orooной кампаниие һайнаар үнгэргэһэнэй, моридто эзэн бусаар хандалгые усадхаһанай ба гүүдые адуулганда табиха түсэбөө дүүргэһэнэй түлөө гэхэ мэтэ. Бүхэли жэлэй хүдэлмэриин дүнгөөр адуу мори үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые ба orooной кампаниие дүүргэһэнэй, олон унагадые абаһанай, адуу моридоо садхалан дулаанаар үбэлжүүлһэнэй, мориш ажалай кадрнуудые бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэһэнэй ба адуушад, моришодой ажалые һайнаар эмхидхэһэнэй түлөө дамжуулгын Улаан Туг ба шангууд барюулагдаха байна.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй мэдүүлгэ

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшэ, нобелевскэ шангай лауреат, академик Фредерик Жолио-Кюриие французска правительствын зүгһөө мүрдэн хашажа байһан тушаань эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитет ехээр дураа гутана.

Агууехэ гуманист ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахихын түлөө эрэлхэг тэмсэлшэ Жолио-Кюри болбол атомна энергиие амгалан тайбан зорилгонуудта хэрэглэбэл, хүн түрэлтэнэй үмэнэ эрхим һайн перспективэнүүд нээгдэхэ гэжэ өөрынгөө научна ажал-ябуулгын хэдэн олон жэлэй турша соо нэгэнтэ бэшэ мэдүүлһэн байха юм.

— Атомна энергиие амгалан ёһоор ашаглаа һаа, хүн түрэлтэнэй ажана тэниглэн байдал улам һайжаруулгада шиидхэхы удхашанартай байха һэн гэжэ бидэнэр гүн ехээр этигэнэбди, — гэжэ Жолио-Кюри хэлээ бэлэй.

Атомна физикын нээлтэнүүдые шэнэ дай бэлэдхэхэ гэмтэ муухай зорилгонуудтаа дай үүдхэгшэдэй зүгһөө ашаглажа эхилхэдэнь, мүнөө сагай үнэхөөр түрүү эрдэмтэ Жолио-Кюри хадаа «наукын туйлалтануудые хорото арьяатадай харата зорилгонуудта, дай үүдхэхын туладабэшэ, харин амгалан тайбан байдалай уг зорилгонуудта хэрэглэхэ гэжэ хүсэгшэдэй зэргэнүүдтэ жагсан тэмсэхэ ёһотойб» гэжэ ойлгоһон байха юм.

Атомна зэбсэг хориможолхо ба тус зэбсэгые анха түрүүлэн хэрэглэһэн правительствые сэрэгэй гэмтэн гэжэ соносхохо тухайда эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Стокгольмско сессиин трибунаһаа эрилтэ хэбэ. Жолио-Кюри энэ үгэ соогоо дэлхэйн бүхы прогрессивнэ хүнүүдэй һанал бодол ба хүсэл эрмэлзэлгые мэдүүлээ.

Жолио-Кюри болбол бүхы дэлхэйн үнэн һайн бодолтой хүнүүдтэ хандуулагдаһан Стокгольмско уряада эхин түрүүн гар табиһан байха юм.

Эб найрамдалай түлөө эрэлхэг тэмсэлшын эдэ үгэнүүдынь агууехэ эрдэмтые атомна энерги тушаа шэнжэлэл хэхэ ябадалһаа французска правительствын зайсуулха шалтагаан болоһон байна.

Дай үүдхэгшэд энэ ябуулга хэхэдээ, үхэлэй хэрэгтэ, һандаргалгын хэрэгтэ алба хэдэг наука ба эрдэмтэд лэ тэдэндэ һайн ба таарамжатай гэжэ үшөө дахин харуулаа.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитет болбол мүнөө сагай элитэ ехэ эрдэмтэ, эб найрамдалай түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэ Жолио-Кюридэ тон халуун сэдьхэлэй амаршалга хүргэнэ, шэнэ хюдалсаанай аюулые зайсуулхын түлөө тэмсэхэ гэһэн тэрэнэй эрид шиидэбэриие тон ехээр һайшаана.

Советскэ Союзай эб найрамдалай тала баригшад хадаа французска арадай эрхим хүбүүн, агууехэ эрдэмтэ, эб найрамдалай түлөө шэн зоригто тэмсэлшэ Жолио-Кюриие мүрдэн хашажа байһан тушаа эрид шууд буруушаал мэдүүлнэ.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй Президиум:

Н. Тихонов, А. Фадеев, С. Вавилов, Б. Греков, А. Корнейчук, К. Симонов, Н. Михайлов, Н. Попова, Т. Ершова, А. Сурков, С. Герасимов.

Манай республика дотор

☆

Шэнэ продукци гаргахань

Хойто-Байгалай аймагай «Труд Байкальца» гэжэ олзоборилгын артель 1950 ондо урда жэлнүүдтэхидээ орходоо ашаг олзотойгоор хүдэлмэрилнэ.

Бүтээн гаргадаг продукциингаа ассортиментые үргэдхэхын тула элдэб машина зэмсэгүүд бэлэдхэгдэжэ байна. Ленинградһаа һаяар модо хюрөөдэдэг рама абтахаар хүлеэгдэнэ. Тэрэ рама абахадаа тус артель аймагайнгаа ажалшадта барилгын хюрөөдэгдэһэн модо ба мебельнүүдые элбэгээр үйлэдбэрилэн үгэхэ юм.

Мүнөө артелиин гэшүүд республикынгаа ажалшадтай хамта СССР-эй Верховно Соведэй сессиин хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсобо. Артелиин гэшүүн бүхэн дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа. Тиин, нютагтаа олдоһон точила хэдэг шулуугаар стандартна точиланудые үйлэдбэрилжэ эхилхэнь.

Колхознигуудта зорюулагдаһан лекци

ВКП(б)-гэй Бичурын айкомой секретарь нүхэр Гармаев «Урган хүгжэжэ ябаа социалистическэ системэ ба һүнэн һандаржа байгаа капиталистическэ гурим» гэһэн лекци Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдтэ уншажа үгэбэ.

Сквер нээгдэбэ

Кабанскын аймагай центрын ажалшад һууринаа болбосон болгожо байна. Тэдэнэр улицануудтаа 1000 гаран хэһэг набшаһата мододые һуулгаһан ба 1500 метртэ шэнэ тротуар табиһан, мүн һайнаар ногооруулагдаһан сквер нээһэн байна.

Һургуулиин спортивна талмай дээрэ

ЯРУУНА. Сосново-Озерскын дунда һургуулиин һурагшад өөһэдынгөө хүсөөр спортивна талмай түхеэрээд, тэндээ спортивна заняти, мүрысөө үнгэргэжэ эхилээ. Һаяхан болоһон мүрысөөндэ 70 хүн хабаадалсаһан байна.

Научна хүдэлмэрилэгшын лекци

Һаяхан Юрөөтэй малажалай туршалгын станциин научна хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Родионов тэндэхи ажалшадта уласхоорондын байдал тухай лекци уншаба.

3 тонныиын автопогрузчик

«Бурмонголлес» трестын модоной заводуудта 3 тонно ашаа үргэхэ хүсэтэй шэнэ автопогрузчигууд асарагдаба. Эдэнэй нэгэниинь 15—18 хүнүүдэй хүдэлмэриие алмана.

☆ ☆

Пионерскэ лагерьнуудые нээлгэдэ бэлэдхэл

Хүүгэдэй зунай амаралтые үнгэргэлгын республиканска комиссиин зүблөөн Облпрофсоведтэ һаяхан болобо. Тэндэ хүүгэдэй зунай амаралтые үнгэргэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Профсоюзуудай обкомуудые хүтэлбэрилэгшэд тус асуудалаар мэдээсэлнүүдые хэһэн байна.

ПВЗ-гэй профсоюзай завкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Хмелев лагерьнуудые түхеэржэ дууһахаа байнабди гэжэ үгэ соогоо хэлэбэ. Энэ хүдэлмэридэ 18 хүн хабаадалсана. Лагерьнууд хүгжэмэй ба физкультурна хэрэгсэлнүүдээр гүйсэд хангагданхай. Лагерьнуудай участогуудта 1000 гаран элдэб модод һуулгагдаа.

Пионерскэ лагерьнуудые медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой һайнаар бэлэдхэжэ байһаниинь зүблөөн дээрэ тэмдэглэгдэбэ.

Тиихэдэ ой модоной ба модо урадхуулалгын хүдэлмэришэдэй (түрүүлэгшэнь нүхэр Веселова), мяха-һүнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй (түрүүлэгшэнь нүхэр Лисютин) профсоюзуудай обкомуудай ба Зүүн Сибириин түмэр замай 3-дахи отделениин райпрофсожой (түрүүлэгшэнь нүхэр Дуботолкин) пионерскэ лагерьнуудые бирагүйгөөр бэлэдхэжэ байһаниинь элирбэ. Тиин хүдэлмэреэ эрид һайжаруулхыень тус обкомуудта дурадхагдаба.

Аймагайнгаа центрые ногооруулба

Заиграйн аймагай центрын ажалшад һуурин газараа ногооруулха талаар ехэхэн хүдэлмэри хэбэ. Эндэ хамта дээрээ 400 һөөг набшаһата модод һуулгагдаад, һалбаран сэсэглэжэ захалаа.

Ногооруулгын хүдэлмэридэ хэлхеэ холбооной конторын, айфогой, гостиницын, хүүгэдэй садай хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Бурят дунда һургуулида

Майн 20 — экзаменуудай түрүүшын үдэр. Энэ үдэр Улан-Удэ городой бурят дунда һургуулиин бүхы классуудта экзаменууд эхилээ. 10-дахи классаархин ород хэлэн дээрэ сочинени бэшэбэ. Баранайнь сочиненинүүд гүнзэгы удхатай, һайнаар бэшэгдэнхэй гэжэ экзаменационно комисси тогтообо.

Мүн долоодохи классаархин алгебраар экзаменаа нилээд амжалтатайгаар бариһан байна. 9-дэхи «А» классай һурагшад дарвинизмын үндэһэ һууряар экзамен үгөө. Тус классай Б. Содномов, Б. Сарапулов, Ц. Будаев ба бусад һурагшад «4», «5» гэһэн сэгнэлтэнүүдые абаа.

Экзаменуудай түрүүшын үдэртэ энэ һургуулиин бусад классуудта нилээд ехэхэн амжалтанууд туйлагдаа. Муу сэгнэлтэ абаһан хүн бүхы һургуули соо үгы.

С. Дондупов.

Улан-Удэ городой Железнодорожно районой № 110 эхин һургуулиин 4-дэхи «Б» классай һурагшад тоо бодолгоор экзамен үгэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүүшын зэргэдэ Оля Таранина (зүүн гарһаа) ба Галина Будда. Е. Кондратьевай фото.

„Комсомольская Правда" газетын 25 жэлэй ой

Майн 24-дэ Союзуудай Байшангай колонно зал соо залуушуул суглараба. Столицын залуу стахановецууд, московско ВУЗ-уудай студентнүүд, хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэд, комсомольско эдэбхитэд «Комсомольская Правда» газетын 25 жэлэй ойе тэмдэглэхын тулада эндэ суглараа.

ВЛКСМ-эй МГК-гэй секретарь нүхэр К. П. Кузнецов суглаа нээбэ.

Нүхэр И. В. Сталин түрүүтэй ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюро Хүндэтэ Президиумдэ нэрьемэ альгаташалган доро һунгагдаба.

Газетын главна редактор нүхэр Д. П. Горюнов ленинско-сталинска комсомолой дайшалхы орган — «Комсомольская Правда» газетын 25 жэлэй алдарта зам тухай элидхэл хэбэ. Советскэ залуушуулые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ талаар газетын хэжэ байгаа олон янзын хүдэлмэри тухай сугларагшадта тэрэ хөөрэбэ.

Суглаанда хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр абаа.

—◆—

Һургуулинуудые һуралсалай шэнэ жэлдэ жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхын түлөө мүрысөөн

Московско областиин городууд ба тосхонуудта һургуулинуудые һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлгэ үргэнөөр ябуулагдажа эхилээ.

Ногинскын партиина, советскэ ба ажахын организацинууд һургуулинуудые һуралсалай шэнэ жэлдэ жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхын түлөө городууд болон районуудай дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ дурадхал оруулжа, һайшаалта үүсхэл гаргаба. Ногинцууд болбол һургуулинуудайнгаа заһабарилгые июлиин 25 хүрэтэр дүүргэжэ, тэдэниие мебель болон түхеэрэлтөөр, учебнигууд болон һуралсалай—бэшэгэй хэрэгсэлнүүдээр дүүрэн хангаха, һуралсалай кабинедүүдэй тооё олошоруулха, һургуулинуудай библиотекэнүүдэй номуудай фондые үргэдхэхэ гэһэн уялга абаа. Дунда һургуули бүхэндэ киноаппарадууд ба радиоузелнууд тодхогдожо байна. Үхибүүдэй дунда хэгдэхэ элүүржүүлгын ба физкультурна хүдэлмэриин талаар ехэхэн хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа. Ногинцуудай хандалга областиин олон городууд ба районуудай олониитээр дэмжэгдээ. Подольскын профессиональна болон ажахын организацинууд өөһэдынгөө бүхы һургуулинуудые шефтэ предприятинуудайнгаа туһаламжатайгаар июлиин 15 хүрэтэр заһабарилжа дүүргэхэ гэжэ шиидээ. Мүнөө эндэ һургуули бүхэниие заһабарилха графигууд табигдажа, барилгын материалнууд бэлэдхэгдэжэ байна. М. И. Калининай нэрэмжэтэ механическа заводой хүдэлмэришэнэй поселогтохи заводской организацинууд 300 үхибүүдэй һураха һургуули өөһэдынгөө хүсөөр бариха гэжэ шиидээ. Бусад хоёр заводуудай хүдэлмэришэдэй үхибүүдэй һураха һургуулинууд мүн иимэ аргаар баригдаха юм. Сталиногорскын олониитэ болбол мянгаһаа дээшэ тооной партнуудые бэлэдхэхэ, мүн столнуудые ба лабораторно инвентарь олоор бэлэдхэхэ, һургуулиин библиотекэнүүдтэ 10.000 том номуудые абажа үгэхэ, спортивна залнууд ба талмайнуудые хэрэгсэлнүүдээр хүсэлдүүлхэ гэһэн уялга абаа. Иимэрхүү уялгануудые Серпуховой, Загорскын ба областиин бусад городууд болон районуудай ниитын организацинууд абаһан байна.

—⊙—

СПОРТЫН ҺОНИНУУД

ХАБАРОВСК, майн 23. (ТАСС). Досармовецуудай зональна буудалгын мүрысөөнүүд Хехцирскэ хадануудай райондо эхилээ. Тус мүрысөөнүүдтэ Якутска ба Бурят-Монголой автономно республиканнуудай, Читинскэ ба Амурска областьнуудай, Хабаровска ба Приморско хизаарнуудай эрхим буудагшад хабаадажа байна.

Мүрысөөнүүд болбол табан үдэр үргэлжэлхэ юм.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Тарилга дээрэ агитационно хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха

Агитаторнуудай үүргэ ехэ

Заиграйн аймаг дотор тарилга үргэн фронтоор ябуулагдажа байна. Мүнөө жэл аймагай таряашад хабарай тарилгые эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө ехээр оролдоно. «Колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай хабарай тарилгада бэлэдхэлэй ябаса тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые манай аймагай колхознигууд үндэр ургасын түлөө тэмсэлэйнгээ дайшалхы программа болгожо абаа.

Колхозно таряашадай тэмсэлэй авангардда коммунистнууд ябана. XVI областной ба VIII аймагай партийна конференцинүүд энэ 1950 ондо—сталинска табанжэлэй түгэсхэлэй жэлдэ хүдөө ажахын бүхы культурануудай баян ургаса ургуулха гэһэн шухала зорилгые партийна организацинуудай болон колхозно полинуудай бүхы ажалшадай үмэнэ табиһан байна.

Энэ зорилгые шиидхэхын тулада аймагай партийна эхин организацинууд ниитэ-политическэ ба эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Үндэр ургасын түлөө тэмсэхэ хэмжээ - ябуулганууд партийна суглаанууд, колхознигуудай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, бодото байдал дээрээ бэелүүлэгдэжэ эхилээ. Партийна эхин организацинууд болбол хабарай тарилгые эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө ажалшадай тэмсэлые хүтэлбэрилнэ.

Партийна организацинуудай ажахын ба политическэ хүдэлмэрие зүбөөр зохилдуулан ябуулһанай үндэһэн дээрэ, үргэн ниитэ колхознигуудые, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдые политическэээр хүмүүжүүлгые бүхы хэмжээгээр шангадхаһанай үндэһэн дээрэ партиин табиһан энэ ехэ зорилгые шиидхэжэ шададгдаха байһаниинь мэдээжэ. Партиин айком болбол СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэжэ байха үедэ ябуулагдаһан ниитэ-политическэ хүдэлмэриин баян дүй дүршэлые бэхижүүлхэ ба саашань дэлгэрүүлхые оролдоно. Һунгуулиин кампаниин үедэ ажалшадай дунда 1112 агитаторнууд политическэ хүдэлмэри ябуулаа һэн. Мүнөө тарилгын үедэ олон зоной дунда хүдэлмэри ябуулхадаа партийна организацинууд тэдэл агитаторнуудта түшэглэнэ.

Аймагай партийна организацинууд «Колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай хабарай тарилгада бэлэдхэлэй ябаса тухай» ба ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолнуудые колхознигуудта гүнзэгыгөөр ойлгуулна. Гадна, уласхоорондын ба орон доторхи байдалай асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Һаяын үдэрнүүдтэ полководец А. В. Суворов тухай элидхэл ба хөөрэлдөөнүүд утаа эдэбхитэйгээр үнгэргэгдэбэ.

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой эхин парторганизаци (секретаринь нүхэр В. Е. Зубакин) ниитэ-политическэ хүдэлмэрие һайнаар эмхидхэнэ. Парторганизаци болбол полевой хүдэлмэринүүдэй эхилхэһээ бүри урид диилэнхи олон коммунистнуудаа ба комсомолецуудаа полеводческо, тракторна бригадануудта ажаллахые эльгээһэн байгаа. Энэ парторганизациин 10 гаран агитаторнууд поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа хүнүүдэй дунда агитаци хэдэг. Мүн агитаторнуудтай өөһэдтэйнь недели бүхэндэ семинарнууд ба зүблөөнүүд үнгэргэгдэнэ.

Тарилгын үедэ колхознигуудай дунда ниитэ-агитационно хүдэлмэри сэхэ поли дээрэ ба полевой стануудта ябуулагдадаг болонхой. Полевой станууд болбосон түхэлтэй, зохид һайн болгогдоо. Тэндэ үдэр бүри шэнэ газетэнүүд ба журналнууд абтадаг, шатар даам гэхэ мэтын зүйлнүүд, наглядна агитациин хэрэгсэлнүүд бии байдаг.

Парторганизациин политическэ ба ажахын хүдэлмэрие шадамараар тааралдуулан ябуулһанай ашаар хабарай тарилга дээрэ амжалта туйлагдаба. Колхоз болбол тарилгаар аймаг соогоо түрүү һуури эзэлнэ. Энэ түрүү һуурие тус колхоз бүхы ажалаараа 1947 онһоо хойшо эзэлжэ байна.

Гадна, Тельманэй, Орджоникидзын, Ждановай нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай парторганизацинууд тарилгын үедэ политическэ хүдэлмэрие һайнаар ябуулна. Тэдэ парторганизацинууд бригадануудта агитколлективүүдые эмхидхэжэ, агитаторнуудта тус тус участогуудые даалгажа үгэһэн байна. Тиигээд агитаторнууд болбол колхознигуудтай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, тэдэнэртэ газетэнүүдые уншажа үгэдэг, «Дайшалхы хуудаһануудые» гаргадаг, социалистическэ мүрысөөнэй дүүргэлтые шалгажа, үдэр бүри дүнгүүдые гаргажа, показателиин досканууд дээрэ харуулдаг. Агитаторнууд Н. Мурзин, Яковлев, Жалсараев ба бусад 8—10 удаа хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. Тэрээнэйнгээ хажуугаар тэдэнэр уранһайханай литература уншалга, радио шагналга эмхидхэһэн байнад.

Тарилга дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа колхознигуудай дунда политическэ хүдэлмэри ябуулхын тулада партийна организацинууд хүдөөгэй интеллигенциие—багшанарые, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдые ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые хабаадуулна. Үнэгэтэйн дунда ба Ново-Брянска долоон жэлэй һургуулиин багшанар нүхэд Молоков, Киселев, Житихин, Шульгин, Шабанов ба бусад «Советскэ гражданинай моральна түхэл шэнжэ тухай», «Уланхоорондын байдал тухай», «Атом ба тэрээнэй энерги», «Советскэ Союз — бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түшэг тулгуури» гэһэн ба бэшэ темэнүүдээр һүүлэй үедэ 15 лекцинүүдые уншаһан байна.

Аймагай партийна организацинууд ниитэ зоной дунда политическэ, ойлгуулламжын хүдэлмэрие шангадхаһанай ашаар тэдэ зониие тарилга дээрэхи шэн зоригтой хүдэлмэридэ зоригжуулхын тулада бүхы хэмжээе абажа байна.

П. Леушин, ВКП(б)-гэй Заиграйн айкомой пропагандист.

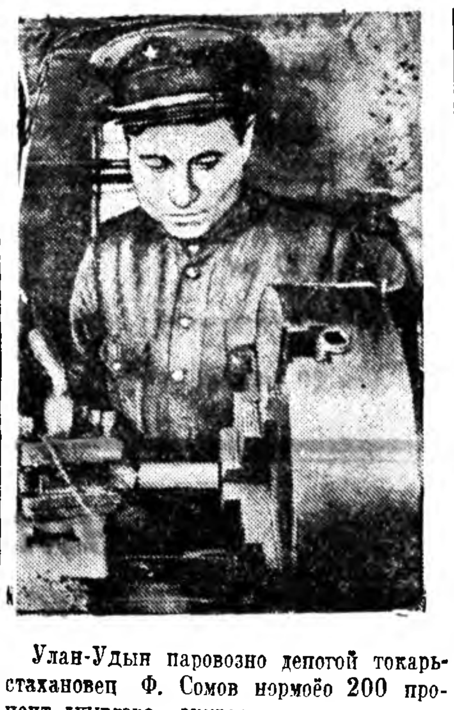

Улан-Удын паровозно депогой токарь-стахановец Ф. Сомов нормоёо 200 процент дүүргэхэ зуураа, гансал эрхим һайн шанартай продукци үйлэдбэрилнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Сомов ажаллажа байна. **М. Минеевэй фото.**

ХОЙТО-БАЙГАЛАЙ АЙМАГТА

РАДИОГООР ЛЕКЦИ ШАГНАНА

Нёдондо «Трудовой Северянин» гэжэ загаһа барилгын колхоздо радиоузел баригдажа, ашаглалгада оруулагдаһан юм. Мүнөө тус колхозой партийна эхин организациин эдэбхеэр коллективнэ радиошагналга эмхидхэгдэдэг болонхой. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо радиошагнагшадта зорюулагдажа 8 удаа лекци дамжуулагдаа.

Һаяхан «Малай бата бэхи кормовой база байгуулга» гэһэн темээр лекци болоһон байна.

М. Смоляков.

ЭМНЭЛГЫН ШЭНЭ АППАРАТУРА

Аймагай больницын рентгенокабинет нютагай электростанциһаа энеэргээр хангагдадаг болобо. Энэнэй ашаар рентгеновскэ аппарат бүри һайнаар хүдэлмэрилдэг болохонь. Мүн һаяар кварцева лампа шэнээр тодхогдохо юм.

МЭРГЭЖЭЛЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

Нижне-Ангарска пристаниин хүдэлмэришэд мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ зорилгоор 56 часай программатай техминимумэй һуралсал эмхидхэбэ. Тэрэ программадань техническэ ашаглалгын дурим, аюулгүйн техникэ ба судовой санитари, газогенератор ба тэрэнэй туһалбарилхы механизмууд тухай ба бусад темэнүүд бии. Мүнөө 3 заняти үнгэргэгдөөд байна.

ХҮҮГЭДЭЙ ЗУНАЙ АМАРАЛТА

Һурагшадай зунай амаралтын үедэ энэ аймагта пионерскэ 2 лагерь хүдэлмэрилхэ байна. Лагерьнуудта Эсэгэ ороноо хамгаалһан дайнда наһа бараһан сэрэгшэдэй, дайнай инвалидуудай, олон хүүгэдтэй бүлэнэрэй хүүгэд амарха юм.

Мүн тэрэшэлэн ахалагша классуудай һурагшад туристска аян замда гаргагдахаар хараалагдана.

(«Красный Байкалец» Хойто-Байгалай аймагай газетэ).

И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наһанай ойтой дашарамдуулан, партийна, советскэ **болон олониитын** организацинуудһаа, **ажалшадай коллективүүд, Советскэ Союзай гражданинууд, гүрэнэй ниитын организацинууд ба хилын саанахи элдэб** нюурнуудһаа И. В. Сталинай нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд ороһон байна.

Олон удаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ ажаһуухыень нүхэр Сталинда бухы зүрхэнһөө хүсэһэн амаршалгануудые хүргэбэ:

Азербайджанска ССР-эй, Сиазанска районой, арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан;

Барановичска заһабарилгын-механическа заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Элүүрые хамгаалха Курска областной таһагай Улаан Хэрээһэнэй областной комитедэй, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай областной комитедэй хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаан;

Курска областиин нютагай түлишын промышленностиин «Торффонд» гэжэ областной управлениин инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

В. В. Куйбышевай нэрэмжэтэ түмэр замай Управлениин хүдэлмэрилэгшэд;

Эхин ба дунда һургуулиин профсоюзай Калужска областной комитедэй 3-дахи пленумдэ хабаадагшад;

Армавирска ГЭС-эй хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Уфимска түмэр замай, Стерлитамакска отделениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

ВЛКСМ-эй Адыгейскэ обком;

Московско областиин Павлов-Посад городой Горпромкомбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Тамбовско ликеро-архиин заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Газар эсхэмжэлгын инженернүүдэй Московско институдай профессорнүүд, багшанар, студентнүүд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

СССР-эй хүнгэн промышленностиин Министерствын модельнүүдэй ниитэсоюзна Байшангай хүдэлмэришэд, уранзурaашад, конструкторнууд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

РСФСР-эй финанснуудай Министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Советскэ Улаан Хэрээһэнэй Гүйсэдхэхэ Комитедэй хүдэлмэрилэгшэд;

РСФСР-эй Госпланай хүдэлмэрилэгшэд;

СССР-эй Центросоюзай хүдэлмэрилэгшэд;

Чехословакида байгаа советскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив:

РСФСР-эй гүрэнэй шалгалтын Министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

РСФСР-эй хүдөө ажахын Министерствын хүдэлмэрилэгшэд;

РСФСР-эй педагогическа наукануудай Академиин педагогикын, түүхын ба теориин институдай, мүн издательствын научно-шэнжэлэлгын институдай сотруднигууд;

Крупскаягай нэрэмжэтэ Минскэ щеткын фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи картографиин ба геодезиин Главна Управлениин Гүрэнэй № 3 картографическа фабрикын хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Ленинградска областной комитет;

Казахстанай КП(б)-гэй Акмолинска горком ба ажалшадай депутадуудай городской Совет;

ВКП(б)-гэй Саранска городской комитет ба ажалшадай депутадуудай городской Совет;

«Кзыл-узбекистан» газетын редакциин коллектив;

Калининска областной «Пролетарская Правда» газетын редакциин коллектив;

Азербайджанай пионернүүдэй Центральна байшангай хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Москва городой, Термитно-стрелочно заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаан;

Москва городой, Московско районой коммунальна трестын хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Куйбышевска областиин Утевско районой, Кулешовско МТС-эй механизаторнуудай коллектив;

Кировоградска областиин Компанеевска МТС-эй хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшадай коллектив;

«Электрооборудование» гэжэ Ленинградска артелиин хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Латвийска түмэр замай, Чиекуркалнс паровозно депогой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Эстонсланцестрой» трестын заһабарилгын-механическа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба *албахаагшад;*

Ростов-на-Дону-гэй горместпромой шэлэй заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Калужска областиин тээрмын шулуунуудые бүтээхэ Павлинска заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Хүдөө ажахые электрификацилха ба механизацилха Таганрогско институдай научна хүдэлмэрилэгшэд, студентнүүд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Николаевска областиин зооветкадрнуудые бэлэдхэхэ гүрэнэй хүдөө ажахын Ново-Бугско һургуулиин һурагшад, багшанар ба хүдэлмэришэд;

Куйбышев городой, вагонно депогой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба командирнууд;

Пинежскэ модо урадхуулгын конторын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Ташкентскэ автомобиль заһабарилгын № 1 заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Курска трамвайна трестын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Тюменскэ областиин Вагайска леспромхозой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Зүгы үсхэбэрилхэ инвентарь бүтээдэг Таганрогско механическа заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд:

Ростовско областной автотранспортна трестын правлени ба тэрэнэй Центральна авто-заһабарилгын мастерскойнуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд *ба албахаагшад;*

Брест-Литовско түмэр замай Пинскэ харгы замай дистанциин хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

«Крахмалпатока» гэжэ Украинска трестын Киевскэ паточна заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Украинска ССР-эй худалдаа наймаанай Министерствын хүдэлмэрилэгшэд;

РСФСР-эй совхозуудай Министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Физическэ культурын Гүрэнэй центральна научно-шэнжэлэлгын институдай научна хүдэлмэрилэгшэд, аспирантнууд ба сотруднигууд;

А. С. Пушкинай нэрэмжэтэ Пинскэ педагогическа училищиин студентнүүд, багшанар, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Сталинградска областиин «Водянский» племсовхозой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэд;

Барнаульска гутал оёдог фабрикын хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Газартаряалангай Азербайджанска научно-шэнжэлэлгын институдай ба, гүрэнэй Закавказска машина шалгалтын станциин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Балашовско горчично-тоһо буйлуулгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Баку городой «Орджоникидзенефть» гэжэ № 3 олзоборилгын трестын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Саратовска областиин Турковско районой «Памятка» гэжэ совхозой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэд;

Куйбышевска түмэр замай Чапаевск станциин түмэрзамайхидай коллектив;

«Северолес» гэжэ трестын модоной заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Баку городой, «Орджоникидзенефть» трестын нефть бүлэлгын конторын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Агитаторнууд велосипедээр хүдөө гараба

ВЛКСМ-эй Мухаршэбэрэй айкомой даалгабаряар хэдэн агитаторнууд велосипедээр хүдөө гараба. Аймагай центрһээ холын полинууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байгшадай дунда агитационно хүдэлмэри ябуулха зорилго тэдэнэй урда табигданхай. Тэдэнэр колхозуудаар ябахадаа мүн тракторна бригадануудай газараа ямараар хахалжа, тарилгаяа ямараар хэжэ байһыень шалгаха юм. Тэдэнэр ханын газетэ, «Дайшалхы хуудаһануудые» гаргаха байна.

И. Степанов.

Алтайнхидай жэшээгээр

Полевой стан бүхэндөө агитпунктнуудые эмхидхэжэ байһанайнь тухай ВКП(б)-гэй Алтайн крайкомой секретарь нүхэр Степановай статьяе «Правда» газетэдэ уншаад, тэрэ үүсхэлые ехэтэ һайшааһан байнабди. Юуб гэхэдэ, урданьполи дээрэ хабар хүдэлмэри эхилхэһээ аблад намар орой болотор агитационно хүдэлмэри колхознигуудай дунда һулардаг байгаа. Харин полевой стан дээрэ агитпункт байгуулаа һаа, политическэ хүдэлмэри таһалгаряагүйгөөр ябуулагдаха болоно.

Манай колхозой парторганизаци полевой стан дээрээ агитпункт эмхидхэжэ, эрдэм бэлэдхэлтэй комсомолец нүхэр Дашиевые тэрээнииe даагшаар табиба. Манай агитпункт зохид һайн байра соо һайнаар түхеэрэгдээ. Тэндэ ниитэ-политическэ ба манай бригадын ажалай асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэдэг.

Мүнөө манай агитпунктда зарим шухала зүйлнүүд, илангаяа ном, журналнууд үшөө үсөөн байна. Тиимэһээ колхознигуудай сүлөөтэй сагаа сэнгэлиг хүхюунээр, культурнаар үнгэргэхын тула, өөһэдынгөө политическэ эрдэмые дээшэлүүлхын тула бүхы шухала зүйлнүүдые агитпункт дээрэмнай бии болгохые колхозой правлени ба парторганизацида найдагдана.

Алексей Эрдынеев.
Мухаршэбэрэй аймаг,
«Шэнэ байдал» колхоз.

Партиин арбан гурбадахи съезд

1924 оной майн 23—31-дэ РКП(б)-гэй XIII съезд болоһон байна. Энэ хадаа В. И. Ленинэй нүгшэһэнэй һүүлдэ болоһон манай партиин түрүүшын съезд байһан юм. XII съездһээ хойшо үнгэрһэн жэл соо РКП(б)-гэй гэшүүдэй тоо эрид олошороо һэн. В. И. Ленинэй нүгшэһэнэй һүүлдэ ленинскэ уряагаар 250 мянга шахуу шэнэ гэшүүд большевистскэ партиин зэргэнүүдтэ ороһон байна. XIII съезд дээрэ шиидхэхы голостой 784, совещательна голостой 416 делегадууд байлсаһан байна.

«Съезд болбол ЦК-гэй тоосоогоор нүхэр Сталинай элидхэл, ЦКК-гэй тоосоогоор—нүхэр Куйбышевай, партийна эмхидхэлэй асуудалнуудаар — нүхэр Молотовой, коопераци тухай — нүхэр Андреевэй, деревнидэхи хүдэлмэри тухай —нүхэд Калининай ба Н. К. Крупскаягай элидхэлнүүдые шагнаһан байна». (ВКП(б) резолюцинууд дотор, часть 1, нюур 565).

Партиин XIII съездын резолюцинууд дотор имэ гол шухала асуудалнууд бэшэгдэһэн байна гэбэл: Советскэ республикын уласхоорондын байдалые бэхижүүлхэ тухай; город ба деревниин хоорондо барисаа холбоо байгуулха тухай; ажалшан ниитэ зониие пролетариадай диктатурын ба социализмын үзэл бодолоор хүмүүжүүлхэ тухай; парти доторой байдал тухай.

РКП(б)-гэй Центральна Комитедэй хүдэлмэри тухай элидхэл соогоо нүхэр Сталин болбол Советскэ гүрэнэй уласхоорондын болон дотоодын байдалые гүнзэгы марксистскаар шэнжэлэн харуулһан ба социализмын замаар манай ороной саашадаа хүгжэхэ хүгжэлтын дайшалхы программа үгэһэн байна.

Партиин XIII съезд болбол РКП(б)-гэй ЦК-гэй тоосоон тушаа абаһан резолюцинууд соогоо Советскэ республикын гадаадын политикые һайшааһан ба эб найрамдалай политикые ба шэнэ дай үүдхэгшэдые хайра гамгүйгөөр элишэлэн сохихо политикые саашадаа шье бэелүүлхыень партиин ЦК-дэ зааһан байха юм.

Съезд болбол СССР-эй оборонные бэхижүүлхэ, СССР-эй ажалшадые уласхоорондын политикын асуудалнууд тушаа парти ба советскэ засагай шухала шухала бүхы шиидхэбэринүүдтэй саг үргэлжэ танилсуулжа байха хэмжээ-ябуулгануудые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлжэ байхые партиин Центральна Комитедтэ даалгабарилһан байна.

СССР-эй дотоодын байдалые шэнжэлэн харуулха зуураа нүхэр Сталин болбол «Ороной ажахыда боложо байһан дэбжэлтые, ниитэдээ эдэбхи үүсхэлэй ургажа байһаниие, илангаяа хүдэлмэришэн ангиин эдэбхи үүсхэлэй ургажа байһаниие, партийна байдалай һайжаржа байһаниие» тэмдэглээ һэн. (Зохёолнууд, том 6, нюур 101).

Ажахын советскэ системын булюу байһаниинь промышленностиие түргөөр һэргээн бодхоохо ябадал хангаа һэн. Орон дотор эдеэ хоолой дутагдалай бэрхэшээлнүүд усадхагдаһан байна.

Тарилгын талмай ехэ болгогдоһон байна. Тэрэнь 1923 ондо дайнай урдахи хэмжээнэй 87 процент хүрэһэн байгаа. Мүн малажалай талааршье хүгжэлтэ туйлагдаа һэн.

Зүгөөр, арадай ажахые һэргээн бодхоохо зам дээрэ ехэнүүд бэрхэшээлнүүд байгаа. Тэдэ бэрхэшээлнүүдые дабахын тула большевистскэ парти нүхэр Сталин түрүүтэйгээр ажалша ниитэ зониие элсүүлһэн байна. Тэрэ үедэ промышленностиин хүгжэлтэ хадаа оронойнгоо эрилтэнүүдһээ ба хүдөө ажахын хүгжэлтэһөө нилээд гээгдэжэ ябаһан байна. ВСНХ-дэ шурган ороһон троцкистнууд промышленна эд бараанай үнэ сэнгые тон ехээр дээшэнь болгожо, прибыльнүүдые бүри ехээр абаха тухай хорото заабаринуудые ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ үгэдэг байгаа. Энэнь промтоварнуудай ба хүдөө ажахын продуктнуудай сэнгүүдэй хоорондо эрид ехэ илгаа гаргадаг һэн. Тиимэ болохолоорнь промышленна эд бараануудые хэрэглэжэ байһан таряашад промтоварнуудые худалдажа абаха аргагүй байгаа. Иимэ ябадал хадаа хүдэлмэришэн ба таряашадай хоорондохи союздань аюул, промышленностиин хүгжэлтын темпые һуларуулха, промышленна үйлэдбэриие бага болгохо аюул гаргажа байгаа. Партиин Центральна Комитет эдэ бүхы аюулнуудые болон бэрхэшээлнүүдые усадхахын тула шухала хэмжээнүүдые абаһан байна.

Партиин XIII съезд болбол город ба деревниин хоорондохи барисаа холбоое бэхижүүлхэ, гүрэнэй промышленность ба таряашадай хоорондохи холбоое һайжаруулха асуудалнуудта айхабтар ехэ анхарал хандуулһан байна. «РКП(б)-гэй XIII съездын дүнгүүд тухай» элидхэл соогоо нүхэр Сталин иигэжэ хэлэнэ: «...Холбоо барисаан тухай асуудал хадаа манай индустриин ажабайха тухай асуудал, пролетариадай өөрын ажабайха тухай асуудал, манай Республикын ажабайдал ба үхэл тухай асуудал, манай орон дотор социализмын илалта тухай асуудал мүн» (Зохёолнууд, том 6, нюур 240).

Город ба деревниин барисаа холбоое бэхижүүлхэ зорилгоһоо баримталан гаража, съезд болбол металлургиие түргэн хүгжүүлхэ зайлашагүй байһые нэгэн хамта шухалашалан тэмдэглээд, индустриие, түрүүшын ээлжээндэ хүнгэн индустриие саашань үргэдхэхэ тухай заабари үгэһэн байна.

Съезд болбол Дотоодын Худалдаанай Наркомадай байгуулгые баталһан ба бүхы худалдаанай органуудай урда дэлгүүр наймаануудые шудалан эзэлхэ ба худалдаа наймаанай талаһаа энгэй капиталые түрихэ зорилго табиһан байна.

Съезд болбол таряашанда гүрэнэй химда кредит олгохо ябадалые үргэдхэхэ ба деревниһээ ростовщигые түрихэ зорилго табиһан байна.

Коопераци тухай съездын абаһан резолюци ехэ удхашанартай. Советскэ гүрэн дотор кооперациин эзэлхэ үүргэ тухай Ленинэй заабаринуудые үндэһэ болгон, съезд хадаа коопераииe хүгжөөлгэ ба бэхижүүлгэ — социализм байгуулгада партиин шухалын шухала зорилго мүн гэжэ заагаа һэн.

Деревнидэхи хүдэлмэри тухай асуудал партиин XIII съезд дээрэ тон ехэ һуури эзэлһэн байна. Деревнидэхи хүдэлмэриин гол түрүү зорилго болгон тус съезд болбол таряашан олониитые али бүхы хэмжээгээр кооперировалхэ лозунг гаргаһан байна.

Нүхэр Сталинай ударидалга доро большевистскэ парти болбол баруунай-троцкистска бандада эсэргүү тэмсэл хэжэ, ленинскэ кооперативна түсэбые бэелүүлһэн байна. Ленинскэ кооперативна түсэбэй идеяе хүгжөөхэ зуураа, нүхэр Сталин болбол хүдөө ажахын коллективизаци тухай һургаал зохёон байгуулаа. СССР дотор колхозно байгуулалта эсэслэн илажа, манай Эхэ ороной түгэлдэр хүсэ шадалай экономическа ба политическэ бата бэхи үндэһэ һуури байгуулаа. Ленин—Сталинай бүхэдэлхэйн-түүхэтэ идеянүүдые арадай демократиин оронуудай ажалшад бэелүүлжэ байна. Арадай демократиин оронууд социализмын замда ороод, шэнэ байдал байгуулха бүхы хүдэлмэридөө Советскэ Союзай сэгнэгдэшэгүй ехэ баян дүй дүршэлдэ түшэглэнэ.

РКП(б)-гэй XIII съезд болбол ажалша ниитэ зониие хүмүүжүүлхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулһан байна. Энэ асуудалтай нигта холбоотойгоор гүрэнэй аппарадые һайжаруулха тухай таряашадай дунда, ажалша эхэнэрнүүдэй дунда ба залуушуулай дунда хүдэлмэри ябуулха тухай асуудалнууд съезд дээрэ табигдаһан байна. Деревнидэхи доодо шатын советскэ аппарадай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха тухай, политико-гэгээрэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха тухай ба деревенскэ парт-ячейкэнүүдэй ажал-ябуулгые һайжаруулха тухай шиидхэбэри абтаһан байна.

Нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро большевистскэ парти болбол ажалша ниитэ зониие коммунистическээр хүмүүжүүлхэ асари ехэ хүдэлмэри хэбэ. Мүнөө үедэ манай парти энэ асуудалда имагта ехэ анхарал табина. Большевигуудай парти болбол хүнүүдэй ухаан бодолдо үлэһэн капитализмын үлэгдэлнүүдые усадхаха тушаа хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулна, буржуазна идеологиин али бүхы үлэгдэлнүүдтэ эсэргүүгээр — космополитизмдо, буржуазна национализмда эсэргүүгээр шанга тэмсэл

ХОНИШОНОЙ БҮЛЭ

…шэбэрэй аймагай Молото… …мжэтэ колхозой гэшүүн …Шойдоныч фронтhоо ерэ… …hүүлдэ ямаршье хүдэлмэ… …хоёо шиидээдүй байба.

…урда тээ худалдаа най… …организацинуудта, МТС-тэ… …нь уншалгын байшанда …хүдэлмэрилhэн байгаа.

…Гончик утэлhэн абадаа …саашанхи ажал тухайгаа …hэн. Үбгэн хонишон … Гомбоев хүбүүндээ …хэлэбэ:

…Дайнай урда тээ фермэдэм… …, коммунизм тухай хөө… …ехээр hонирходог бэ… …Мүнөө тэрээндэ хүрэхэ нан… …илгоёо бэелүүлхэмнай тии… …холо бэшэ ха. Зүбөөр ойл… …, хүбүүн?

…зүб, — гэжэ Гончик ба… …харюусаба.

…номууд болоhон колхозни… …тухай, зоотехнигүүд болоhон …тухай хөөрэhэнэйнгөө удаа: …Шинии дүү Коля мэнэ агроном …нь ха, — гээд, абань …йнгоо шарайе ажаглан ха…

…Шойдоныч абынгаа гэр… …ратараа өөрынгөө hаналые …, хониной-товарна фермые …, партийна эхин организа… …секретарь Бальжинима Да… …евта сэхэ ошобо.

…онтовик Бальжинима Гончи… …лууна̄р угтаба... Гончик энэ … Бальжинимында нилээд …hуугаа. Солдадууд ябаhан …нүхэд үнгэрhэн дайнай байл… …дые hананад, мүн өөрынгөө …зой ажабайдалые хайшан …хүгжөөхэ тухай хөөрэлдэнэд. …hуутараа,—ши намайе фер… …хонишоор абаха гүш?—гэжэ …к нүхэрhөө асууба:

…Би энээн тушаа бодоhон бай… …Шинии аба хүгшэрөө, хони… …хүдэлмэрилhөөр хорёод жэл …, амаралта үгэхэ шухала. …үзыш, урдань гушаад жэл… …рлаг ябаhан байгаа. Тингэ… …, удаань хорёод жэл соо …сэхээр ажаллажа, колхозой …н хонин hүрэгые олошоруу… …Манай колхоз түрүүшээр гур… …гүүртэтэй байhан юм. Мүнөө …гүүртэтэй болоо. Шинии … гансал шамдаа хонидоо …а,—гэжэ Дашинимаев хэлэ…

…чик ехээр сүхэржэ, секретарь …н гээд хүнэй бодол таанаб …гайхаба.

* * *

…бан үбэл, хоёр зун үнгэрбэ. Шойдоной хүбүүн Гончик энэ үе соо хонишоор хүдэлмэрилжэ, абынгаа олошоруулжа байhан хонидые зоотехническэ заабаринн ёhоор харууhалан, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө халуун оролдолго гаргаhан байна. Хонидойнгоо тоо толгойе олошоруулхаhаа гадна, нютагай үүлтэрэй хонидые племенной хусануудтай шуhа холижо үүлтэрынь hайжаруулжа эхилээ hэн. Гадна, Гончик зун, намарай бэлшээриин үедэ адуулгые hайнаар эмхидхэжэ, бүхы хонидоо үбэлэйнь байрада тобир тарганаар оруулдаг байна. Тиин, хабарай бэлшээридэ хонидоо шадал hайнтайгаар гаргадаг. Хабарай түл абалгын үедэ нэгэшье толгой хурьга хоролтодо оруулхагүйн тулада Гончигой бүлэ бүгэдөөрэн анхаралаа табидаг. Гончигой hамган—hүбэлгэн Цыпылма хонидоо hайнаар адуулдаг.

Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб дүүргэлгэдэ Гончигой бүлэ бүхы хүсэеэ элсүүлнэ. Энэ зорилгые бэелүүлхын түлөө ажаллаха гээшэ бүлымнай зол жаргал гэжэ тэдэнэр ойлгодог байна. Тиимэhээ үбгэн Шойдон ба тэрэнэй хүгшэн Гарма, хүбүүнэйнгээ бүлын ажабайдалай иимэ hайнаар түбхинэhэндэ, тэдэнэй амжалтаар омогорхон hуудаг юм.

Гончик саг үргэлжэ аймагай, республиканска газетэнүүдыеуншажа, республикынгаа эрхим хонишодой ажалай дүй дүршэлтэй танилсадаг.

Һаяхан, Гончигойдо хониной фермые даагша, колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Дашинимаев ерэбэ. Гончик тэрэниие баяртайгаар угтажа, бүхэли үдэшэндөө орой болотор хөөрэлдэбэд.

—Хонидоо hайнаар харууhалан олошоруулжа, үүлтэрынь hайжаруулжа байбашье, энэ хүдэлмэримнай үшөө бага, артелиингаа үбгэн хонишон Бато Сахияевтай мүрысэхэмни, — гэжэ Гончик хэлэбэ.

Үбгэн Бато Сахияев энэ колхозой эрхим хонишон юм. Тэрэ хадаа Мухаршэбэрэй аймагай малшадай дунда суутай болонхой. Бато Сахияев нёдондо 32 хони нэмэлтэ түлбэри абаhан байна.

Гончик Шойдоныч энэ эрхим хонишондо нигэжэ хэлэхэм гэжэ шиидэбэ:

—Хүндэтэ нүхэр Бато Сахияев, колхозойнгоо малажал хүгжөөхын тула Гомбоевой бүлэ тантай мүрысэхэ гэжэ шиидээ.

О. Чимитов.

Үбэлжэлгые hайнаар үнгэргэбэ

…жанай аймагай Ленинэй …жэтэ колхозой (Уланай со… …hүнэй-товарна фермын гүүр… …б толгой эбэртэ бодо мал …элгын байрада оруулаа hэн. …малнуудаа нэгэшье толгойн …гоогүйгөөр, тобир тарганаар …ай бэлшээридэ гаргаhан бай…

…нөө энэ гүүртын hаалишад …жин Батуева (гүүртые даа… 14 тугал, Дулгар Батуева, Дымбрын Батуева 9—9 тугал, Сабхани Эрдынеева ба Гумбын Гармаева 8—8 тугал абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ байнад.

Һүнэй-товарна фермын малшад колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые дүүргэлгэдэ бүхы оролдолго хэшээлээ хандуулна.

Ц. Цыдыпов.

Түрүү фермэнүүд

…ын аймагай «III Интернацио… колхозой ОТФ шэнэ түл …абажа, хони үсхэбэрилхэ жа… …э түсэбые 105,8 процент …. Мүн энэ колхозой СТФ түсэбөө 105,4 процент дүүргэѳ.

Мүнөө эндэхи малшад сабшаланга уhалжа, модо шулуунhаа сэбэрлэжэ байна.

…оо ябуулна. Советскэ патри… …ые хүмүүжүүлгэ, коммунис… …э үзэл бодол нэбтэрүүлгэ, …—Сталинай партида болон …листическэ Эхэ орондоо үнэн …үнүүдые хүмүүжүүлгэ хадаа …изм байгуулхада шиидхэхы …нуудэй нэгэниинь мүн.

…зд болбол троцкистска опо… …платформые марксизмhаа …hан жэжэ буржуазна хэлбэ… …жэ, ленинизмые ревизилхэ …гэшэ гэжэ тодорхойлон, …дуугаар буруушаан, «Пар… …байгуулга тухай» ба «Дис… …дүнгүүд тухай» XIII пар… …конференциин резолюцинуу… …үбшөөн баталба.

…тийна единствые ба больше… …хараа шугамые ямаршье …илнүүдhээ саашадаашье ха… …игаар ба эрид шуудаар …хые РКП(б)-гэй ЦК-дэ … съезд даалгабарилhан …

…ортунизмда эсэргүү эбсэшэ… …сэл хэзгүй hаа, контрре… …онно троцкистско-бухарин… … буржуазно-националисти… …бандые үй бута сохёогүй hаа …измые саашадань байгуулха …й байгаа. Иимэhээ ленинизм… …айсадые үй бута сохиhон … хадаа айхабтар ехэ удха… …тай гээшэ. Ленинизмын дай… … үй бута сохиhон ябадалда … Сталинай аша габьяань …хы удхашанартай юм.

…иин XIII съезд болбол ле… …урялгай угааехэ удхаша… … байhыень заажа, партиин … гэшүүдые, хамагай түрүүн …кэ урялгаар ороhон гэшүүдые, ленинизмын үндэhэ hууринуудта hургаха тушаа хүдэлмэриие шангадхаха ябадалда партиин анхаралые хандуулhан байна.

РКП(б)-гэй XIII съездын түүхэтэ удхашанарынь юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа СССР-эй уласхоорондын байдалые бэхижүүлгэдэ, арадай ажахын саашанхи хүгжэлтэдэ ба бэхижүүлгэдэ, идейнэ талаараа партиин бэхижэлгэдэ, Ленин—Сталинай тугые тойрон бүхы советскэ арадай нигтаар жагсалгада имагта ехэ үүргэ эзэлээ.

Нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро съезд болбол партиин ленинскэ генеральна линиие тойруулан бүхы партиие нигтаар жагсаагаа, ленинизмын үндэhэ hуури дээрэ партиин единствые бэхижүүлээ, троцкизмда эсэргүү шанга сохилто хээ.

Партиин XIII съезд болоhонhоо хойшо 26 жэл үнгэрөө. Эдэ жэлнүүд соо советскэ арад Ленин — Сталинай партиин хүтэлбэри доро ябажа социализм байгуулаа, немецко-фашистска эзэмдэгшэдые үй бута сохёо, өөрыгөө ба Европын арадуудые фашистска богоолшолгоhоо абараа. Дайнай hүүлэй жэлнүүдтэ гайхамшаг сэсэн мэргэн вождь нүхэр Сталинай ударидалга доро СССР-эй арадууд болбол социализмhаа коммунизмда дамжан орожо ябана.

Эдэ илалтанууд хадаа РКП(б)-гэй XIII съездын шиидхэбэринүүдэй үнэн зүб байhаниие, социализм байгуулха замууд тухай ленинско-сталинска hургаалай үнэн зүб байhаниие гэршэлэн харуулна.

Д. Зубин.

Манай календарь

ДЕМЬЯН БЕДНЫЙ

(Нүгшэhэнhөөнь хойшо 5 жэлэй ойдо)

Ородой бэлиг ехэтэ поэт, басни бэшэгшэ Демьян Бедный болбол өөрынгөө ажабайдалые, уран хурса дайшалхы үгые социалистическэ революциин хэрэгтэ зорюулаа.

Поэдэй ажал-ябуулгань олон янзын байбашье, тэрээн соонь сатира илангаяа элеэр тобойжо харагдадаг байгаа. Тэрэ хадаа пролетарска социалистическэ литературын дайшалхы постдо жагсаад, бүхы наhан соогоо тэндэhээ буугаагүй.

Демьян Бедный болбол өөрынгөө бүхы поэтическэ ажал-ябуулгые газетнэ хүдэлмэритэй нигтаар холбоhон байха юм. Тэрэ хадаа большевистскэ «Правда» ба «Звезда» газетэнүүдэй үргэлжын сотрудник байхаhаа гадна, редакционно хүтэлбэрилхы коллективэй гэшүүн байгаа. «Правда» тухай дурдахын зуураа, нүхэр Сталин ба нүхэр Молотов «Правдые» эмхидхэгшэдэй тоодо Демьян Бедные оролсуулан нэрлэдэг байна. Газета хадаа тэрээнэй трибунань, тэрээнэй поэтическэ станогынь мүн байгаа. Тиин Демьян Бедный болбол газетнэ хүдэлмэрилэгшэ, газетнэ поэт байhан юм.

Тэрэ хадаа поэдүүд сооhоо анха түрүүлэн газетнэ хүдэлмэридэ ороhон, хойноhоонь бусад поэдүүд дахаhан байна.

Ленин ба Сталин тэрэнэй амжалтануудай хойноhоо энхэрэлтэйгээр ба анхаралтайгаар хаража байдаг, дэмжэн туhалдаг, захяа заабари үгэдэг, алдуу эндүүень заhадаг байгаа.

Ленин — Сталинай парти хадаа тэрээниие — арадай элитэ поэдүүдэй нэгые хүмүүжүүлhэн байна. Парти хадаа тэрээнэй хүсэн түгэлдэр бэлигые анхарал оролдолготойгоор хамгаалдаг байгаа. Партийна поэт — коммунист Демьян Бедный ородой литература дотор тон элитэ ба хүндэтэ hуури эзэлээ. Ородой агуухэ сатиригуудай hурагшань байха зуураа, тэрэ болбол залуу советскэ сатирическэ hургуулиин багшань болоhон байна.

Демьян Бедный 1945 оной майн 25-да нүгшөө. Тэрэ хадаа нүгшэхынгөө урда тээ өөрынгөө арадай агуухэ, түүхэтэ илалтые хараха ба тэрээниие туйлалгада хабаадаха золтой байгаа. Энэ илалтые түрэжэ үгэhэн ба советскэ арадай улам урагшаа, коммунизм тээшэ дабшалтые хангажа үгэhэн социалистическэ ажалай асари ехэ туйлалтанууд дотор Демьян Бедныи поэтическэ ажалай хубита бии. Энэ хадаа коммунизмын советскэ ба дэлхэйн поэзи дотор хүндэтэ hуури эзэлхэ эрхэ тэрээндэ олгоно.

Пионернүүдэй сбор

Һаяхан Улан-Удэ городой бурят дунда hургуулиин 5-дахи ба 6-дахи классуудай пионернүүдэй сбор болобо. Тус сбор дээрэ педагогическа училищиин 3-дахи курсын hурагша Ц. Батуев «Шажан ба гэрэнэй мэхэ» гэhэн элидхэл хээ.

Элидхэлэй удаа пионернүүд Балтахинов, Бадмаев гэгшэд шажанда эсэргүү Бурят-Монголой уран-зохёолшодой шүлэгүүдые болон зохёолнуудые уранаар уншаа. Мүн шажанай худал хуурмагые элирхэйлhэн ба манай советскэ наукын хүгжэлтые тодоор харуулhан плакат тэндэ зурагдан гаргагдаhан байна.

Б. Очиров.

Колхозой библиотекэдэ номуудые бэлэглэбэ

Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн долоон жэлэй hургуулиин багшанар ба hурагшад тэндэхи «Путь Ленина» гэжэ колхозой библиотекэдэ уранhайханай болон политическэ 40 гаран номуудые суглуулжа үгэбэ. Багшанар Р. Тарасов, В. Богданов, С. Цыбикжапов ба бусад тус тустаа 4—5 номуудые бэлэглээ.

Д. Дабаев.

МТС колхоз хоёрой хоорондоо баталhан договорые нигта нарином дүүргэхэ

Иволгын МТС юундэ гээгдэнэб?

Хабарай полевой хүдэлмэринүүдтэ ороhонhоо хойшо hарahaa дээшэ болоhоншье hаа, Иволгын МТС түсэбөө hаяхан хахадлажа ябана. Энэ МТС тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгын нэгэшье хүдэлмэриие саг соонь дүүргээгүй. Тэрэнэй эсэстэ тарилга хэхэ эрхим болзорнуудые үнгэргэжэ байна. Майн 20-ной мэдээгээр энэ МТС тарилга хэхэ түсэбөө миил 62 процент дүүртэhэн байха юм.

Дунда зэргын тоонуудта далдалагдаад, зарим бригадануудынь болошогүйгөөр хожомдожо ябана. МТС-эй 16 бригадануудай аяар 9-ниинь полевой хүдэлмэринүүдэйнгээ түсэбые хахадлаашьедүй байhаар. № 15 бригада (бригадирынь нүхэр Королев) илангаяа ехээр гээгдэнхэй. Энэ бригада хабарай үедэ үгтэhэн даалгабаринуудай гурбанайншье нэгые дүүргээдүй. Тэрэшэлэн нүхэд Лубсанов, Овчинников, Медведев, Игнатьев ба бусадай бригаданууд гээгдэлээ мүнөө хүрэтэр усадхаадүй байха юм.

МТС-эй, мүн эдэ бригадануудай гээгдэжэ ябаhан гол шалтагаанууд юуб гэхэдэ, аяар мүнөө хүрэтэр хоёр халаанай хүдэлмэри эмхидхэгдээгүй, тракторнуудай миил байха ябадал усадхагдаадүй байна. Майн 20-до бидэнэр тракторна бригадануудаар ябажа, hүниин халаанай хүдэлмэриие шалгаабди. Теэд, нэгэшье бригадын трактор hүниндөө хүдэлмэрилдэггүй байшоо. № 4, № 5 бригадануудай трактористнууд hүниин халаанда хүдэлмэрилхөөр гараhан аад, борозда дээрээ унтажа хэбтэбэд.

ТРАКТОРНУУД МИИЛ БАЙҺААР

Энэ МТС-эй бүхы тракторнуудай байнгүй хүдэлмэрилөө hаань, Иволгын механизаторнууд декада бүридэ зөөлэн хахалалгада оруулхада 3000 гектар газар элдүүрилхэ байна. Теэд, тракторнуудай эбдэржэ, миил байдагай эсэстэ декада соо ойролоо 2200—2600 га газар элдүүрнлэгдэдэг байха юм. Майн 2-дохи декада соо МТС-эй трактористнууд нилээд ехэ хүдэлмэри хэхэ аргатай байhан аад, урда декадынхиhаа ойролоо 183 га ехэ газар элдүүрилээ.

Майн 2-дохи хахад соо МТС-эй бүхы тракторнуудай 40 процентнь шахуу миил байжа, энэ гэхэ юумэ хээгүй. № 6 бригадын (бригадирынь нүхэр Шмелев) ЧТЗ-С—60 хүсэтэ трактор полевой хүдэлмэриин эхилhэнhээ хойшо ойролоо 135 гектар газар хахалаа. Тиихэдэ № 10 бригадын иимэ хүсэтэ трактор 20 хоног соо миил 15 га газар хахалhан байха юм. Тиин, энэ тракторые ондоо бригадада үгэхэдэнь, тэдэнь 3 хоног соо энээгээр 40 гектар хахалба.

Зарим бригадануудта тракторнуудай 3—7 хоногоор миил байжа байхадань, МТС-эй дирекци шанга хэмжээ абанагүй. Тиихэдэ участково механик Белоколодов автомашина дээрэ бэлэдхэhэн нүүдэл мастерской шэрээд бригадануудта ошоогшье hаа, тракторнуудай миил байха ябадалые болюулдаггүй. Майн 2-дохи декада соо 5-дахи бригадын зарим тракторнууд аяар 200-hаа дээшэ час соо миил байгаа. Энээн тухай МТС-эй дирекци болон механигууд мэдэhэншье hаа, тэрэ бригадада туhаламжа үзүүлээгүй байха юм.

Гадна, зарим бригадануудта колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр тракторнууд миил байна. Жэшээлхэдэ, XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг 1-дэхи бригадын тракторнууд прицепщигүүдгүй дээрэhээ 50-hаа дээшэ час соо миил байгаа. Мүн «Коминтерн», «Майн 1» колхозууд тракторна бригадануудые туhалбариин хүдэлмэрилэгшэдөөр хүсэд хангангүй, МТС-тэй баталhан договороо эбдэнэ.

ТАРИЛГЫН АГРОТЕХНИКЫЕ ЭБДЭНЭ

МТС-эй дирекци ба агрономууд хабарай полевой хүдэлмэринүүд дээрэ эрхим шанар сахиха тушаа трактористнуудhаа шанга эрилтэ хэнэгүй. Тэрэнэй эсэстэ харьяата зарим колхозуудтань кондиционно бэшэ үрhөөр, мүн гараар тарилга хэхэ, үрhэ тариха нормо багадхаха мэтээр агротехникын заабаринуудые эбдэhэн ябадал олоор үзэгдэнэ.

Агротехническэ эрхим болзорнуудай үнгэржэ байhан болобошье, тус МТС-тэ харьяата колхозууд эртын ороохото культурануудай тарилгые мүнөө хүрэтэр дүүргээдүй. «Коминтерн» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг нүхэр Лубсановай бригада аяар 150 гектарта шэнииsэ таряадүй байhаар. Мүн Каленовско сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ, тэрэшэлэн «Майн 1», «Авангард» ба бусад колхозуудта хүдэлмэрилдэг тракторна бригаданууд тарилгые хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ байха юм.

Калининай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг нүхэр Яковлевай бригадын трактористнууд далантайгаар газар хахалжа, голодhо гаргана. Мүн нүхэр Эрдынеевэй бригадын зарим трактористнууд миил 17—18 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалдаг байба. Энэ мэтын баримтануудые МТС-эй агроном нүхэр Истаевада мэдээсэхэдэ, хэмжээ абахын орондо, харин голодhо гаргагшадые далдалхаяа hэдэдэг байха юм. Мүн Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо үрhэнэй нормые багадхаhан, «Авангард» колхоздо гараар тарилга хэhэн ябадалые МТС-эй агрономууд обёороогүй.

ТЕХНИЧЕСКЭ ХАРУУҺА ХЭХЭ ГУРИМ САХИГДАНАГҮЙ

Тракторнууд болон хүдөө ажахын машинануудай хойноhоо техническэ харууhа хэхэ гуримые наринаар сахиха гээшэ трактористнуудай арюун уялга мүн. Гэбэшье, Иволгын МТС-эй олон бригаданууд энэ уялгаяа хүсэд дүүргэнэгүй. Нүхэр Шмелевой бригадын 2 трактор имагтал техническэ харууhанай муугаар хэгдэhэнэй эсэстэ хэдэн сүүдхэ соо миил байба. Мүн нүхэр Эрдынеевэй бригадын трактористнууд трактор болон машинануудаа тоохо шоройhоонь сэбэрлэдэггүй, частьнуудыень саг соонь тоhододоггүй байха юм. Тиимэhээ тракторнуудайнь зарим шухала частьнууд хэрэглэгдэхэеэ болитороо эбдэрдэг байна.

МТС-эй ахалагша механик Смолин болон участково механигууд тракторнуудай хойноhоо техническэ харууhа хэхэ гуримые бригада бүридэ сахихын түлөө халуун оролдолго гаргадаггүй.

ТАРИЛГЫЕ ҺУЛААР ХҮТЭЛБЭРИЛНЭ

МТС-эй директор нүхэр Ильков болон бусад хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд колхозуудтай баталhан договорой ёhоор хабарай тарилгые ябуулха тушаа эрид шанга хэмжээнүүдые үшөө абаадүй байhаар. Тэдэнэр тракторнуудай миил байха, хүдэлмэридөө голодhо гаргаха ябадалые даамгайгаар тэсэжэл байдаг. Ажалай жаяг заршам эбдэhэн гү, али хүдэлмэридөө голодhо гаргаhан трактористнуудта МТС-эй дирекциин зүгhөө зэмэ юрдөөшье үгтөөгүй байха юм.

Тэрэшэлэн МТС-эй партийна эхин организаци (секретаринь нүхэр Юндунов) хабарай тарилгада хамаарнагүй. Коммунист Цыдендашиев гүйхэнөөр газар хахалжа, агротехникые эбдэhэн байгаа. Гэбэшье, партийна организаци хадаа голодhо гаргаhан энэ коммунистда хэмжээ абаагүй байха юм. Тэрэшэлэн коммунистнууд-бригадирнууд Овчинников, Шмелев гэгшэд тракторнуудаа дүүрэн хүсөөрнь хэрэглэнгүй, тэдэниие миил байлгажа байхадань партийна организаци хамаардаггүй.

Зарим тракторна бригаданuудайнь дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри муугаар табигданхай. Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо хэмжээнүүд эндэ бэелүүлэгдэнэгүй. Тиимэhээ олонхи трактористнуудынь часай графигаар хүдэлмэрилжэ эхилээдүй байhаар.

Дээрэ дурсагдагша эдэ бүхы баримтануудые ябабашье тэсэшэгүй. Иволгын МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдэй зорилго хадаа трактор бүхэниие дүүрэн хүсөөрнь ашаглажа, тарилгые энэ гэhээр дүүргэхэ ябадал болоно. Мүн аймагай партийна, советскэ органууд тус МТС-эй хүдэлмэриие hайжаруулха тушаа hаналаа табиха уялгатай.

А. Антонов.

Сахарна свёкло—үнэтэ культура

Сахарна свёкло — үнэтэй культура юм. Энэ культурын үндэр ургаса хуряахын тула тэрэниие hайнаар, хашаргүйгөөр харууhалха, тэрээндэ дурлаха хэрэгтэй.

Үнгэрэгшэ жэлдэ минии бригада 1,3 гектар дээрэ сахарна свёкло таряа hэн. Урда жэлынь энэ участогта hонгино ба помидор таригдаhан байгаа. Тарилгын урда тээ 22 сантиметр гүнзэгыгөөр газар хахалагдажа, борнойлогдоо hэн. Тарилга хэхэhээ хоёр хоног урид энэ участогаа горхоной уhаар тусхай канаваар уhалhан байнабди. Тарилгыень 3 сантиметр гүнзэгытэйгөөр хээ hэмди.

Удаань ургасануудай бултайжа, эшэ бүхэнэйнь 2—2 набшатай болохолоор үлүү өшэнүүдынь зулгаагдан хаягдажа, ургаса бүхэнэй хоорондо 10—15 сантиметр забhар үлөөгдэhэн байгаа. Саашадаа үшөө 20 хоног үнгэрхэдэ зулгаалтые үргэлжэлүүлжэ, ургаса бүхэнэй хоорондо 30—40 сантиметр забhар үлөөгдөө hэн. Иигэжэ, ехэ забhар хэhэн ябадал хадаа хүрьhэндэхи тэжээлые хүргөөмжэтэй гэхэ гү, ургасануудые тэжээлээр гүйсэд хангагданги байдалтай болгоhон байна.

Саашадаа, свеклын ургажа байха үе соо хүрьhэнэй хатаха тумаучастогые 4 удаа уhалаабди. Энэ зорилгоор хүндэлэн нэгэ ехэ канава татагдажа, тэндэhээ грядканууд дээгүүр уhан табигдаа hэн. Ургасын ургажа байха үедэ бог - буртаг үбhыень 3 удаа (түрүүн ба хоёрдохёо үргэн эритэй тяпкаар хүрьhые элдүүрилэлсэн, гурбадахяа — гараараа түүгээбди.

Бидэнэрэй оролдостой ажал миил хосороогүй. 1,3 гектар талмай дээрэhээ нёдондо 265 центнер свёкло хуряагаа hэмди. Тиихэтэй хамта, 60 гектар дээрэ свёклын тарилга хэhэн таряанажалай бригада энэ участогhаа 2180 центнер гэхэ гү, гектар бүриhөө 36,3 центнер свёкло хуряаhан байгаа. Имагтал свёклые тоогоогүй, тиимэhээ ургасыень уhалаагүй ба бог буртаг үбhэнhөөнь сэбэрлээгүй шалтагаанhаа тус бригада иимэ багахан ургаса хуряаhан байна.

Энэ үнэтэ культурые тоохогүй ябадал мүн колхозой правлени гаргана. Тэрэнииень доро дурсагдагша баримта гэршэлнэ. Нёдондо свёклын полидо наг шэбхэ шэрэхэ моридые ба хүнүүдые эрижэ хэдэн удаа правлениидэ хандаhан байгааб. Теэд колхозой хүтэлбэрилэгшэд «свёкло тарилга танай бригадын гол зорилго бэшэ, харин огород ургуулха зорилготойт» гэжэ мэдүүлээд, манай бригадын эрилтые хангаагүй hэн.

Колхозой хүтэлбэрилэгшэд мүнөө жэлдэ сахарна свёклын тарилгые мүн лэ тоодоггүй хэбээрээ. Свёкло тарилгын хаhа болзорой үнгэржэ байбашье, тэрэниие тариха участок хахалагдаагүй, борнойлогдоогүй байhаар. Колхозой правлени газар хахалха моридые үгэнэгүй, мүн манай бригадада хододоо хүдэлмэрилхэ хүнүүдшье үгтөөгүй. Зүгөөр, нэгэ эбдэрхэй «У—2» трактор үгэhэниинь, тэрэнь бүхэли үдэртөө миил хэбтэдэг.

Гэхэтэй хамта, манай огородой бригада колхоздоо бага бэшэ олзо оруулдаг юм. Нёдондо бидэнэр га бүриhөө 150 центнер морковь, 200 центнерhээ үлүү үгэрсэ, 200 центнер hонгино, 150 центнер помидор, 300 центнерhээ дээшэ капуста хуряаhан байгаабди. 1943 онhоо хойшо манай бригада хахад миллион үлүүтэй түхэригэй олзо колхоздоо оруулаа.

Манай бригадада колхозой правлениин бодото туhаламжа үзүүлээ hаань, бидэнэр га бүриhөө 250 центнер свёкло, мүн овощной бусад культурануудай үндэр ургаса хуряаха гэhэн уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ байнабди. Үндэр баян ургаса хуряаха хэрэгтэ манай бригада бүхы хүсэеэ элсүүлхэ байна.

В. Ли-Тин,

Бичурын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой огородой бригадын бригадир.

Совхозой түрүү механизаторнууд

Хабарай тарилгые богони болзор соо, агротехническэ үндэр хэмжээндэ дүүргэхын түлөө бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөндэ оролсоhон Яруунын мяханай совхозой механизаторнууд хэлэhэн үгэдөө хүрэжэ байна. Тэдэнэр полевой хүдэлмэринүүдые үнгэргэлгэдэнь совхоздоо горьтой туhа хүргэнэ. Трактористнууд Имехенов, Бадмаев, Тепляков, Федотов ба бусад үндэр бүтээсэтэ ажалаараа шалгарнад. Тэдэнэр үдэр бүри 52—74 га хүрэтэр тарилга хэжэ, нормонуудаа үлүүлэн дүүргэнэ. Тиин, хэhэн хүдэлмэриин шанар hайн байдаг.

Ж. Бадмаев.

Гээгдэнги бригадада туhална

Дээдэ-Худанай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой (Хэжэнгэ) поли дээрэ тарилгые түргэнөөр дүүргэхын түлөө шанга тэмсэл хэгдэжэ байна. Колхозой таряаланжалай 1-дэхи бригадын гэшүүд социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ, правлениин дамжуулгын Улаан туг абаба. Бригадын гэшүүд Жигжитова, Санданова, Дашиева ба бусад үдэрэйнгөө нормонуудые ходо үлүүлэн дүүргэдэг.

Мүн эндэ хүдэлмэрилдэг Чесаныи МТС-эй № 10 тракторна бригада (бригадирынь Ц. Ринчинов) тарилга хэхэ даалгабаряа hайн шанартайгаар дүүргээ. Түрүү тракторист Д. Жигжитов поли дээрэ гараhанhаа хойшо нэгэнтэшье hаатангүй, hайн жэшээ харуулжа ябана.

Мүнөө № 10 энэ түрүү бригадын трактористнууд мүн энэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг № 9 гээгдэнги тракторна бригадада туhалжа байна.

П. Содбоев.

Капиталистическэ оронуудтахи ажалшадай хүндэ хүшэр байдал

США-гэй ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ МУУ БАЙДАЛ

Америкын Холбоото Штадуудай хүдэлмэришэдэй бодото салин хүлhэн эрид доошолжо, ажабайдалынь үдэр бүри муудажа байха зуура, монополистнуудай олзо хэмжээгүй ехээр ургажа байна.

1948 оной октябрьhаа 1949 оной сентябрь хүрэтэр США-дэ хүдэлмэришэдэй салин хүлhэн нүүрhэнэй промышленностьда 31,5 процент хүрэтэр, түмэр хайлуулгада 6,2 процент, булад хайлуулгын промышленностьда—14 процент доошолhон байна.

Гэхэ зуура, США-гэй гансахан «Дженерал моторс» гэжэ фирмын олзонь 1948 оной гурбадахи кварталhаа 1949 оной гурбадахи квартал хүрэтэр 66 процентээр гэхэ гү, али 199.000.000 доллароор дээшэлээ.

45.000.000 ХҮДЭЛМЭРИГҮЙШҮҮЛ

Нэгэдэмэл Нацануудай организациин секретариат дэлхэйн экономикын байдал тухай элидхэл тунхаглаа. Тэндэнь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«1949 он соо США-дэ юрэ хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 94,5 процент, хүдэлмэригүй шахуу хүнүүдэй тоо—111 процентээр дээшэлээ.

1949 ондо 9 hара соо хүдэлмэригүйшүүлэй тоо Австралида—2 дахин, Бельги ба Баруун Германида—2 дахинhаа үлүүгээр, Францида—2,6 дахин, Финляндида—4,2 дахин олошороо.

Мүнөө үедэ бүхы капиталистическэ оронуудта 45.000.000 хүдэлмэригүйшүүл тоологдоно».

ДАЙНАЙ БЭЛЭДХЭЛДЭ 92.300.000.000 ДОЛЛАР ГАРГАШАЛАА

США-гэй империалистнууд муудhан доройтоhон хэрэгээ шэнэ дайгаар hайжаруулхые оролдон, буу зэбсэг тон ехээр бэлэдхэнэ. США болбол 1947—50 онуудта буу зэбсэг бэлэдхэлдэ 57.400.000.000 доллар, тиихэдэ дайн сэрэгэй бэлэдхэлдэ хамта—92.300.000.000 доллар гаргашалhан гэхэ гү, али энээниие 1941 онтой сасуулбал 3,6 дахин ба 1939 онтой сасуулбал 20 дахин ехэ болгоhон байна.

Америкын империалистнууд шэнэ дайнда бэлэдхэжэ, сэрэгэй хэрэгсэлнүүдые ехээр үйлэдбэрилжэ, шэнэ экономическа кризисые зогсоохо гэжэ оролдоhон байгаа. Гэбэшье, бүхы экономикоёо дайнай замда хэды оруулбашье, США болбол ямаршье капиталистическа оронhоо түрүүлэн шэнэ экономическа кризистэ ороод байна.

ҮНЭ СЭН ХҮНДЭРНЭ, ҮРИ ШЭРИ УРГАНА

Франциин Национальна статистическэ институдай хуулита мэдээсэлэй ёhоор, тэндэ эд бараанай ба эдеэ хоолой үнэ сэн 1938 онойхиhоо 20 дахин шахуу дээшэлээ.

Гэхэ зуура, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай салин хүлhэн 1938 онhоо 1947 оной эсэс хүрэтэр 45 процент хороhон байна. 1948 ба 1949 онуудта салин хүлhэнэй хоролго үргэлжэлhэн байха юм.

Тиихэдэ «Маршаллай түсэбэй» ёhоор США-hаа «туhаламжа» абаhанhаа боложо, ороной экономикын hандарhанай ба ажалшадай байдалай доройтон муудаhанай шалтагаанаар Франци болбол гадаадын худалдаанай талаар 401.000.000 доллар Америкын Холбоото Штадуудта үритэй болоод байна.

АНГЛИИН БАГШАНАРАЙ БАЙДАЛ

Гансахан үнгэрэгшэ жэл соо Англида эд бараанай үнэ сэн 20—80 процентээр хүндэрhэн байгаа. Энэ жэлэй эхеэр Англиин худалдаанай министерство зарим промышленна бараанай, тэрэ тоодо трикотажын сэнгые 15—50 процент хүрэтэр үргэбэ.

Тиихэдэ Англида мүнөө хүрэтэр эдеэ хоолой зүйлдэ карточна системэ бии байhаар. Салин хүлhэнэй бага ба үнэ сэнгэй үндэр дээрэhээ нэлэнхы олонхи хүн зониинь тэрэ тулюур бага нормоёо худалдажа абаха аргагүй байха юм.

Англиин Хоув городой нэгэ багшын hамган иигэжэ бэшэнэ: «Карточкаар тон бага нормо үгэнэ гэбэшье, манай бүлэ бүхы паёгоо худалдан абажа хүшхүрнэгүй... Би гансал маргарин, бусад тоhоной зүйл ба сыр худалдажа абанаб. Мяха, кондитерска зүйл, мылэ, сай мэтые абаха шадал хүрэнэгүй».

Багшанарай иимэ байдалтай байхада, бусад арад зониинь ямар ехэ хүшэр хүндэ байдалда байна гээшэб!

«ЗОРЮУТА ЭМХИДХЭhЭН ҮЛЭСХЭЛЭН»

«Франс нувель» гэжэ французска журналда Югославиин Нови Сад городой нэгэ хүдэлмэришэнэй бэшэг толилогдоhон байна. Тэрэ хүдэлмэришэн титовско Югославиин ажалшадай хүшэр хүндэ байдал тухай иигэжэ бэшэнэ:

«Би үндэр мэргэжэлтэй хүн болобошье, ажамидаралайнгаа гаргашаhаа 5 дахин бага салин хүлhэ абанаб. 4 хүнhөө бүридэhэн минии бүлэ карточкаар үдэрэй 750 грамм хилээмэ, hарын 1300 грамм сахар, мүн тэды шэнээн өөхэ тоhоной зүйл абана... Гэбэшье hүүлэй хэдэн hарын турша соо карточкада өөхэ тоhо үгэхэеэ болишоо. Зүгөөр, хооhон талон үгэдэг. Теэд продуктнуудынь олдодоггүй. Хэрбээ карточкада продукт үгэхэнь гэжэ дуулаа hаа, эхэнэрнүүд харанхы байхада магазин ошожо, хахад километр холо өэлжээ эзэлбэшье хооhоор бусажа ерэдэг юм; хэзээдэшье продуктнь хүн бүхэндэ хүртэдэггүй байна».

Югославиин ажалшадай мүнөөдэрэй байдал хадаа «зорюута эмхидхэhэн үлэсхэлэн мүн» болоно. «Фашистска эзэмдэлгын үеынхиhээ зааханшье hайн hуунагүйбди» —гэжэ тэрэ хүдэлмэришэн бэшэгээ дүүргэнэ.

НЕГРНҮҮД МЭРГЭЖЭЛ ОЛОХО ЭРХЭГҮЙ БАЙНА

hаяхан профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци болбол расова газаашалгада эсэргүү тэмсэхэ тухай асуудалые ООН-эй Социальна ба Экономическа соведэй үмэнэ табиха зуураа, иигэжэ тэмдэглэнэ:

«Урда-Африканска союзда негр залуушуулай мэргэжэл абаха ябадалые хоримжолhон тусхай Хуули бии юм. Энээниие юун гэршэлнэб гэхэдэ, 1949 ондо мастерай 17.000 туhалагшадай оройдоо 100 шахуунь негрнүүд байгаа».

Тиихэлэ адли хүдэлмэриингээ түлөө «негр хүдэлмэришэд болбол хүдэлмэришэд-европеецүүдтэ орходоо 10 дахин бага салин хүлhэ абана».

Энэ ороной гол үндэhэ яhатан болохо негрнүүд хадаа машинистнууд, телеграфистнууд, библиотекарьнүүд гэхэ мэтын ажалда оруулагдадаггүй байха юм».

Нантерр городто Иосиф Сталинай нэрэмжэтэ проспект бии болгогдоо

ПАРИЖ. Парижда дүтэ шадар байдаг Нантерр городой главна проспект Иосиф Сталинай нэрэмжэтэ проспект болгогдон баярай оршон байдалда нэрлэгдэбэ. Олоной митинг дээрэ тус городой мэр Раймон Барбэ немецко-фашистска богоолшолгоhоо французска арадые сүлөөлхэ хэрэгтэ шиидхэхы туhа хэhэнэй түлөө Иосиф Виссарионович Сталинда ба бүхы советскэ арадта баяр баясхалангые городой хүн зоной үмэнэhөө мэдүүлбэ. «Иосиф Сталинай нэрээр бидэнэй нэрлэhэн, городой энэ главна проспект хадаа советскэ арадай агууехэ вождьдо манай баяр баясхалантай, инаг дуратай байhанай тугынь болог лэ» гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Мэрын үгэ хэлэhэнэй hүүлээр «Франция — СССР» обществоhоо профессор Обель ба Франциин коммунистическэ партиин нэрэhээ Этьен Фажон гэгшэд нүхэр Сталинай ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай ехэ элидхэл хэбэ.

СССР-hээ Парижда байгаа посольствын советник Авилов харюу үгэ хэлэбэ.

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКЫН ДЕЛЕГАТ БҮХЭДЭЛХЭЙН ПОЧТОВО СОЮЗАЙ ХОЛБООНОЙ БА ГҮЙСЭДХЭЛГЫН САГ ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИИН СЕССИДЭ ОШОХООР ТОМИЛОГДОБО

ПЕКИН, майн 22 (ТАСС). Хитадай арадай республикын Арадай центральна правительствын гүрэнэй захиргаанай Совет хадаа Бүхэдэлхэйн почтово союзай хэлхеэ холбооной ба гүйсэдхэлгын Саг үргэлжын комиссиин Монтредэхи (Швейцари) сессидэ делегат болон хабаадахаар Су Ю-нуниие томилоо гэжэ Синьхуа агентство дамжуулна.

Бүхэдэлхэйн почтово союзай хэлхеэ холбооной ба гүйсэдхэлгын Саг үргэлжын комиссиин генеральна секретарь хадаа Хитадай арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Чжоу Энь-лайда телеграмма эльгээбэ, тэрээн соонь «Бүхэдэлхэйн почтово союз Хитадай арадай республикын делегадые Монтредэхи сессидэ хабаадаха Хитадай бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэ гэжэ тоолохые шиидхэбэ» гэжэ хэлэгдэнэ.

ЭБ НАЙРАМДАЛ ХАМГААЛХА ХИТАДАЙ КОМИТЕДТЭ

ПЕКИН, майн 22. (ТАСС). Эб найрамдал хамгаалха Хитадай комитедэй хүдэлмэришэнэй комиссиин дүрбэдэхи заседани болоо. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряада гар табихын түлөө хүдэлөөе Хитадай элдэб районуудта үргэдхэхэ тушаа хэмжээ ябуулганууд тус заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Эб найрамдал хамгаалха Хитадай комитедэй отделенинүүдые Мукден, Тяньцзинь, Шанхай, Чунцин, Куньминь, Дальний, Харбин, Чжэнчжоу болон Тайюаньда байгуулха тухай ба уряада гар табихын түлөө хүдэлөөе эдэ городуудта дэлгэрүүлхэ тухай элидхэл тус заседани дээрэ соносогдобо.

Хахад hарын турша соо Шанхайн 400 мянган хүн уряада гар табиба.

АТОМНА ЗЭБСЭГ ХОРИХО ТУХАЙ УРЯАДА ФРАНЦУЗСКА АЖАЛШАД ГАР ТАБИНА

ПАРИЖ, майн 22. (ТАСС). Демократическа газетэнүүдэй мэдээсэhэнэй ёhоор, 42 мянган хүн зонтой Иври-на-Сене городой 30.500 хүн эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Стокгольмско сессиин уряада гар табяа.

Марсельскэ портдо худалдаанай флодой 2800 морягууд ба офицернүүд уряада гар табиба. Руанска портдо зогсоhон корабльнуудай команданууд уряада гар табина.

ГЕРМАНСКА ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКАДА ЮУМЭНЭЙ СЭНГҮҮД ШЭНЭЭР ХИМДАРБА

Советскэ Союзай ба арадай демократиин оронуудай дэмжэлгэдэ түшэглэhэн ба түсэбтэ амгалан байгуулалтые бэелүүлжэ байгаа Германска демократическа республикада хүн зоной ажабайдалай хэмжээн дээшэлжэ байна.

Хоёр hарын урда тээ гүрэнэй ба кооперативна худалдаанда өөхэ тоhоной сэнгүүд дунда зэргээр 40 процент, мяханай сэнгүүд 25 процент химдарhан байгаа. Мүнөө өөхэ тоhо, мяха ба үндэгэнэй сэнгүүд коммерческэ магазинуудта нилээд ехэ хэмжээгээр шэнээр химдаруулагдаhан тухай соносхогдобо.

Американска „демократи“

Трумэн—Линчын «демократиин» бодото шарайе харуулhан сүүд США-дэ олон жэл үргэлжэлнэ. Гарри Бриджесэй «хэрэг» гэдэгэй тухай эндэ хэлэгдэнэ.

Бриджес хадаа үйлэдбэриин профсоюзуудай конгресстэородог, портово ашаа тээгшэдэй профсоюзай прогрессивнэ түрүүлэгшэ юм. Тамхи ба башмаг шэнгеэр профсоюзна «ударидагшадай» наймаалагдадаг орон соо профсоюзай гэшүүнэй сэхэ ударидагшын ажал-ябуулгань засагаархидай тусхай анхаралда абтаа.

Австралийска угсагаатай Бриджесые коммунистическэ партида хабаатай гэжэ гэмнээд, үшөө 1939 ондо США-гэй правительство сүүдлэхые оролдоhон юм. Компартида хабаатай байха ябадал—долларой демократиин хараа бодолоор тон хүндэ гэмтэ хэрэг гэжэ тоологдоно. Теэд баримтануудгүй байhан тула хардалгань буруу hүрэhэн байгаа. Хоёр жэл болоод байхада Бриджесые сүүдлэхэ hэдэлгэ дахин дабтагдаа, энэ удаа баhал буруу hүрэбэ. Бриджес 1945 ондо американска гражданин болобо. Гэбэшье тэрэ хадаа Грин, Мэррей, Кери гэхэ мэтэнүүд шэнги Уолл-стритэй профсоюзна агент болоогүй. hунгуулиин урда тээ үгэhэн найдуулгаяа дүүргээгүй байhанайнь түлөө Бриджес Трумэниие шүүмжэлээ. Правительство Бриджестэ эсэргүү шэнэ хардалга яаралтайгаар эмхидхэбэ. Американска гражданин болохо үедөө компартида хабаатай байhанаа нюугаа гэжэ тэрэниие гэмнэбэ. Американска «сүүдэй мүрдэлгын» машина дахин ажаллаба.

Сан-францискска сүүдэй федеральна судья хадаа Бриджесые үмөөрэгшэ тушаа уурлажа, тэрэниие хахад жэлээр түрмэдэ хаахаар сүүдлээ. Удаа тээнь американска Фемидэ бодото худал гэршэнэрэй туhаламжатайгаар Бриджесэй «худал гэршэлгые» харуулха гэжэ шиидэбэ.

«Дейли компас» гэжэ американска газетын бэшэhэнэй ёhоор, «правительствын зүгhөө» Джонсон ба Крауч гэгшэд процесс дээрэ үгэ хэлэбэ. Эдэ мэргэжэhэн хобшод 1936 ондо Нью-Йоркдо, компартиин национальна комитедэй зүблөөн дээрэ Бриджесые харахан хэбэртэйгээр мэдүүлбэ. Гэхэтэй хамта, газетэдэ толилогдоhон документнүүдhээ харахада, тэрэ үдэр Бриджес Нью-Йоркhоо 3 мянган миля зайда профсоюзна зүблөөн дээрэ байhан байгаа. Процесс дээрэ гараhан баhа нэгэ хэрүүлтэ ушар тухай газетэнүүд мэдээсэбэ: «Гэмнэлгын гэршэ» Росс гэдэг Бриджес тухай худалаар хэлэhэнээ сэхэ мэдэрбэ.

США-дэхи сүүдэй ээлжээтэ хардалгань ямаршье үндэhэгүй байhаниинь эли. Гэбэшье, энэ хардалгые зоригжуулагшад—американска зонхилхы нюурнууд ба профсоюзуудай хархис толгойлогшод хадаа профсоюзна прогрессивнэ ударидагшые зайлуулха, хүдэлмэришэн ангиин уласхоорондын нэгэдэлэй түлөө тэмсэжэ байhан профсоюзые ударидалгагүй болгохые оролдон, тэрэнээ үргэлжэлүүлhээр.

Бриджесэй «хэрэг» хадаа американска магтаалта «ёhо гуримуудай» юрын жэшээнь мүн. Арадай юрын эрхэнүүдые усадхалга, прогрессивнэ түрүү хүнүүдтэ эсэргүү хэhээлтын улам шангадалга, засагаархидай эшүүригүй аашанууд, хардалгада обществын үлэдэл шабхарууе элеэр хэрэглэлгэ, нэгэ үгөөр хэлэбэл, орониие нюуса бэшээр фашизацилга—американска «демократи» хүсэндөө иимэ байна.

В. Маевский.

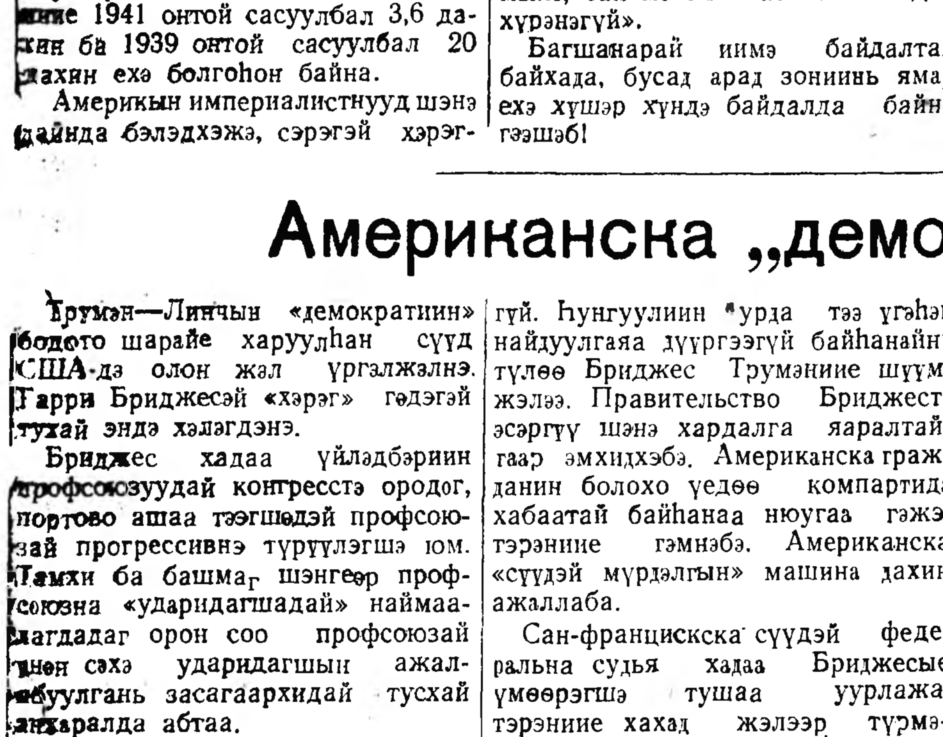

Французска студентнүүд өөhэдынгөө эрилтэнүүдэй түлөө правительствээр хэhээгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Парижда hаяхан болоhон студенческэ демонстрацида хабаадагшадые полицинхид хёлэжэ байна.

(ТАСС-эй фотохроника).

ФИЗКУЛЬТУРА БА СПОРТ

Георгий Соловьев—РСФСР-эй чемпион

Майн 8-hаа 11 болотор Харьковта хүдөөгэй хүсэтэйшүүлэй бүхэсоюзна конкурс үнгэргэгдэбэ. РСФСР-эй суглуулагдамал командын тоодо манай республикын хүсэтэн Георгий Соловьев (Баунтын аймагай Богдариногой дунда hургуулиин багша) мүрысэхэ зуураа хүнгэн шэгнүүртэнэй дундаhаа түрүү hуури эзэлээ.

Түрүүшын үдэр хүнгэн шэгнүүртэй хүсэтэд Соловьёв (БМАССР), Бондаренко (Украина) ба Лахт (Эстони) гэгшэд мүрысэбэ. Эндэ Соловьёв Бондаренко хоёр 85—85 килограмм үргэжэ тэнсэбэ. Лахт 75,5 килограмм үргөө.

Удаань хоёр гараараа штанг үргэлгын мүрысөөн боложо, ехэ hонирхолтойгоор үнгэрбэ. Эндэ Бондаренко (Украина) 112,5 килограмм үргөө. Соловьёв (БМАССР) 110 килограммын штанг хүнгэхэнөөр үргэhэнэйнгөө удаа 115 килограмм үргэхэб гэжэ мэдүүлээд, тэрэ штангаа үргэжэ бирабагүй. Соловьёвой хүсэсэ үлүү сэгнэжэ, алдуу хэhэн дээрэhээнь Бондаренко хоёр гараараа штанг үргэлгөөр түрүү hуури эзэлбэ.

Хоёрдохи үдэрынь гирэ үргэлгын түрүү hууриин түлөө Бондаренко Соловьёв хоёр мүрысэбэ. Н... Соловьёв 2 пүүдэй хоёр гирэ ... дахин үргэжэ шүүhэн байна.

Эсэстээ нүхэр Соловьёв ... hаа олон очконуудые абажа, ... гэн шэгнүүртэй хүсэтэйшүүлэй ... даhаа түрүү hуури эзэлбэ.

Советскэ Союзай түрүү hуури... түлөө болоhон хүдөөгэй хүс... шүүлэй мүрысөөндэ Георгий Со... ловьёвой туйлаhан илалта рес... ликын ажалшадые баясуулна. ... рэ хадаа республикын залуу... лай дундаhаа манай ороной ... пионой нэрэ зэргые хамагай түр... абаhан спортсмен мүн болоно.

3 үдэрэй туршада үргэлжэл... энэ мүрысөөнэй дүнгүүдэй ё... командна түрүү hууриие Рос... ска Федерациин команда эзэл... Удаадахи hууринуудые Украи... Эстониин, Азербайджанай ба ... лоруссиин команданууд эзэлэ...

Комсомольско-профсоюзна кросс

Түрүүшын стартнууд

Мүнөө манай республикын нютагуудаар хаа хаанагүй профсоюзно-комсомольско кроссууд үнгэргэгдэжэ байна. Хүдөөгэй физкультурнигууд энэ кроссто эрхим бэлэдхэлтэй ерээ.

Түрүүшын стартда Хориин аймагта 600 хүн, Яруунада 850 хүн, Бабушкин городто 200 гаран хүн хабаадалсаба.

* * *

ЦАКИР. Хүнгэн атлетикээр болоhон мүрысөөндэ аймагай центрын 41 физкультурнигууд хабаадалсаба. Эндэ 100 метрын урилдаанда Мархоев, граната шэдэлгээр Тембеев, үндэрые харайлгаар Удалов гэгшэд түрүү hууринуудые эзэлээ.

Удаань эстафетэ боложо, эрэшүүлэй командануудай дундаhаа милициин аймагай отделениин команда, эхэнэрнүүдэй командануудай дундаhаа hургуулиинхид түрүүлээ.

БИЧУРА. Эстафетнэ урилдаанда түрүү hууриин түлөө 9 команда мүрысэжэ, Бичурска дунда hургуулиин команда илаhан байна.

Физкультурна талмай дээрэ олон тоото спортсменүүд үндэрые, утые харайлгаар мүрысэбэд.

Мүн аймцентрын футболистнарай суглуулагдамал команда военкомадай командатай наадажа зуураа, 4:1 гэhэн тоотойгоор ...

* * *

ТОРИ. hаяхан энэ Ториин ... Зэдын аймагай hургуулиин ... hурагшад хүнгэн атлетикээр ма... ва уулзалга хэбэ. Уулзалгада хаба... далсаhан 30 гаран hурагшад ... тус аймагайнгаа спортивна ... хүндые хамгаалхын зорилгоор ... тулалдабад.

Мүрысөөндэ Зэдын аймагай П... ропавловска дунда hургуулиин ... рагшад түрүү hуури эзэлhэн ба...

* * *

УЛАН-УДЭ. «Ажалай резерв... нүүд» гэжэ hайндуранай спортив... общество профсоюзно-комсомоль... ско кроссын финальна мүры... үнгэрөө. Эндэ тус обществын ... эрхим спортсменүүд түрүү hуу... риин түлөө тэмсэhэн байна.

Мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёhоор, б... сагадай дундаhаа Марценюк, Н... симова, Самойлова, эрэшүү... дундаhаа Алексеев, Коновал... Павлов гэгшэд шалгараа.

Удаань мүрысөөндэ түрүү hуу... ринуудые эзэлэгшэдтэ «Ажалай резервнүүдэй» ДСО-гэй грамо... нууд ба үнэтэ бэлэгүүд барюулаа... лаа.

Городой кубок абахын түлөө

Футболоор городой кубок абахын түлөө мүрысөөн майн 21-hээ боложо эхилээ. Энэ мүрысөөндэ Улан-Удын hайндуранай спортивна обществонуудай ба физкультурна коллективүүдэй футбольно 10 команданууд хабаадалсаха.

Түрүүшын турта «Красная Звезда» обществын команда «Авангардын» 1-дэхи, «Строителиин» команда «Локомотивай», түмэр замай техникумэй студентнэрэй команда «Байкалай», «Динамын» команда транспортын «Локомотивай», ... дохи «Локомотивай» команда «Пищевигэй» командатай уулза... байна.

Майн 21-нэй үдэр «Авангард» ба «Красная Звезда» обществ... нуудай футболистнар уулзаба. ... дэ авангардынхид 7:0 гэhэн то... тойгоор илажа, шадабаритай ... хээр наададаг байhанаа харуул...

СОНОСХОЛ

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи искусствонуудай хэрэгые эрхилхэ Управлени ба БМАССР-эй уранзохёолшодой Союзай правлени нэгэ акттай пьесэнүүдэй конкурсын болзорые байгша оной июлиин 15 болотор хойшолуулаа.

Конкурсын условинууд «Б.-М. Үнэнэй» 1949 оной ноябриин 22-ой номерто толилогдонхой.

ЗАhАБАРИ

Манай газетын майн 24-ний номерто толилогдоhон «Костромской үүлтэр» гэжэ материал ... Н. Цыбеновэй гэмээр алдуу ... hан байна. Тус материалай хо... дохи мэдүүлэлые «Костромск... үүлтэрэй hаамхай үнеэн бүхэн ж... соо дунда зэргээр 6 мянган ли... тиихэдэ зарим үнеэдынь 8—... мянган литр hү үгэдэг байха ю... гэжэ заhан уншаха хэрэгтэй.

Харюусалгатай редактор **Д. Д. ЛУБСАНОВ.**

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭДЭ

Гүрэнэй Бурят-Монголой Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрта — «Үзэсхэлэнтэ hайхан орон нютаг».

«Эрдэм» кинотеатрта — «Дунайн хүүхэн».

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1-80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4-52, пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства промышленности и транспорта—6-34; переводов—3-23 писем трудящихся и информации — 6-34 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.): Для междугородных переговоров—18

Н—02305. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000